

CELOVČEVSKA vestnik

Lefnik XXIII.

Celovec, petek, 9. avgust 1968

Štev. 31 (1365)

Socialistične sile potrdile enotnost

Po dveh tednih, ki sta potekala v znamenju napetosti in negotovosti, je zaostretev okoli češkoslovaškega vprašanja našla zaenkrat svoj zaključek v sklepih velikega posvetovanja v Bratislavi. Od prvega zasedanja najvišjih predstavnikov socialističnih dežel v Varšavi, kjer so izrekli „obsodbo“ nad Češkoslovaško, je pot vodila najprej v malo mestece Čierne nad Tiso, kjer sta sedli za skupno mizo delegaciji Češkoslovaške in Sovjetske zveze. O uspehih tega posvetovanja niso objavili nobenih podrobnosti, pač pa sta se obe delegaciji sporazumeli za sklicanje širšega posvetovanja, ki je bilo minulo soboto v Bratislavi in kjer so zastopniki šestih socialističnih dežel po splošnem mnenju komentatorjev le še uradno potrdili že v Čierni doseženi češkoslovaško-sovjetski sporazum.

Sestanek v Bratislavi se je zaključil z objavo skupne izjave, ki nosi podpise najvišjih partijskih in vladnih funkcionarjev Češkoslovaške, Sovjetske zveze, Poljske, Bolgarije, Madžarske in Vzh. Nemčije. V tej izjavi ki jo splošno ocenjujejo kot zdrav kompromis, prihaja do izraza razveseljiv realizem: obe strani sta v bistvu dosegli, kar sta hoteli, čeprav sta hkrati obe strani tudi popustili. Za Češkoslovaško je nedvomno največji uspeh v tem, da je bil njen sedanjí razvoj priznan kot pot v socializem, kar pomeni, da lahko sama odloča o svojem razvoju v okviru nacionalnih posebnosti in razmer. Po drugi strani pa je Češkoslovaška popustila glede nekaterih mednarodnih vprašanj in vprašanj, ki se neposredno tičejo odnosov med socialističnimi državami. S tem je svoj namen dosegla tudi nasprotna stran in je bila — kakor se temu pravi v uradnem jeziku — ohranjena enotnost socialističnih držav.

Zgodovinski pogovori v Čierni in zaključno dejanje v Bratislavi so bili in so še vedno deležni živahnih komentarjev po vsem svetu, še prav posebno pa razumljivo v socialističnih deželah. Komentar praškega radia je v svojem prvem poročilu o bratislavski izjavi med drugim naglasil, da so sovjetski sobesedniki razumeli, da je edina pot, ki

jo ima Češkoslovaška, pot demokratičnega socializma, pot trdne zveze s socialističnimi državami, zasnovane na suverenosti in demokratičnih svoboščinah.

V Budimpešti so bratislavsko re-

solucijo ocenili kot dokument, kakršnega je bilo pričakovati po pogovorih v Čierni. Madžarski listi pišejo, da so doživeli razočaranje vsi listi, ki so pričakovali neuspeh pogajanj, in da so sovjetsko-češkoslovaški pogovori upravičili upe in napravili veliko uslugo „socializmu in proletarskemu nacionalizmu“, kajti „namesto oddaljevanja je prišlo do zблиževanja, namesto poglabljanja razlik do večjega razumevanja“.

Varšavsko javno mnenje ocenjuje bratislavsko deklaracijo kot kompromisni akt, in sicer ne v tem smislu, da bi bilo treba tehtati, katera stran je dobila in katera izgubila, marveč glede na določitev skupne platforme za sedanje razmere in pogoje. Glasilo italijanske KP „Unita“ je zapisalo, da pomeni Bratislava začetek novih in boljših odnosov med socialističnimi deželami, medtem ko je francoski komunistični tednik „Humanité Dimanche“ ugotovil, da so na bratislavskem sestanku dosegli dvojni uspeh: okrepila se je enotnost Češkoslovaške okoli Aleksandra Dubčka in centralnega komiteja, hkrati pa je obnovljena zveza s petimi vzhodnoevropskimi socialističnimi deželami, „kar pomeni za socialistično Češkoslovaško jamstvo neodvisnosti in napredka“.

Posebno živahno seveda komentirajo vse te dogodke na Češkoslovaškem, kjer je odločnost partijskega in državnega vodstva utrdila enotnost in povezavo s širokimi ljudskimi množicami. Zato je prvi sekretar CK KP Aleksander Dubček lahko ugotovil, da Češkoslovaška nadaljuje pot, ki jo je začela januarja letos, kajti Čierna in Bratislava sta odprli nove možnosti za proces demokratizacije.

Na sestanku v Bratislavi so se predstavniki šestih socialističnih držav tudi sporazumeli, da bodo že v najkrajšem času sklicali posvetovanje na najvišji ravni, na katerem bodo obravnavali predvsem gospodarska vprašanja, pa tudi probleme, ki zanimajo specifično socialistične dežele.

Predsednik Tito

DANES NA ČEŠKOSLOVAŠKEM

Danes in jutri bo predsednik SFR Jugoslavije Josip Broz Tito na čelu jugoslovanske partijske delegacije bival na obisku na Češkoslovaškem, kjer bo razgovarjal z vodilnimi češkoslovaškimi funkcionarji.

Obisku predsednika Tita posveča mednarodna javnost veliko pozornost, zlasti ker je Jugoslavija dosledno podpirala najnovejši razvoj na Češkoslovaškem tudi v dneh, ko so bili češkoslovaški voditelji izpostavljeni kritikam in napadom s strani drugih socialističnih dežel.

Prihodnji teden pa bo Češkoslovaško obiskal tudi romunski državni predsednik Ceausescu.

Pariški pogovori o Vietnamu

se nadaljujejo ob medsebojnih očitkih

V Parizu zdaj že več mesecev trajajo razgovori med uradnimi predstavniki Amerike in Severnega Vietnama, ki so se v francoskem glavnem mestu sestali z namenom, da bi proučili možnosti za zmanjšanje vojaških akcij in s tem za začetek mirovnih pogajanj. Ker pa imata obe strani zelo različne poglede na celotni problem vietnamske vojne, je seveda razumljivo, da se močno razlikujejo tudi njuna načelna stališča glede pogojev za omejitve sovražnosti oziroma za sklenitev miru v Vietnamu. In ta različitost se dovolj zgodno zrcali v dosedanjem poteku konferenc, ki se žal še vedno omejuje v glavnem le na medsebojne očitke.

Ravno v zadnjem času sta obe strani spet enkrat izmenjali posebno grobe „ljubeznivosti“. Z ameriške strani so hanojskemu režimu očitali, da sabotira vsa prizadevanja za pomiritev, ker nenehno širi svojo vojaško dejavnost na Južni Vietnam. Celo predsednik Johnson je smatral za potrebno, da Hanoi spet enkrat zagrozi z novimi vojaškimi ukrepi, če bodo Severni Vietnamci nadaljevali ofenzivo na jugu. Na tiskovni konferenci je Johnson izrazil „razočaranje“, ker Severni Vietnam „ni zmanjšal vojaških akcij, marveč je nasprotno poslal meseca julija rekordno število vojakov, okoli 30.000, v Južni Vietnam“.

Te obdolžitve so v Hanoi razum-

ljivo takoj zavrnil in s svoje strani očitali Ameriki, da povečuje svoja vojaška prizadevanja. Tozadevno izjavo severnovietnamskega ministrstva za zunanje zadeve je severnovietnamski predstavnik razglasil tudi v Parizu in poudaril: „Če pariški pogovori prav v ničemer ne napredujejo, je za to kriva izključno ameriška vlada, ki ne preneha z napadalno vojno zoper Vietnam, ampak jo celo vzpodbuja“.

V dokaz, kako Američani povečujejo svoja vojaška prizadevanja, je vietnamski predstavnik navedel nove vojne zločine in bombne napade ameriške vojske na ozemlje Severnega Vietnama. Medtem ko so Američani v prvem četrtletju tega leta izvedli mesečno povprečno 400 napadalnih poletov proti Severnemu Vietnamu, se je število teh poletov v aprilu povečalo na 700, v maju na 1000 in v juniju na 1200, v juliju pa je bilo takih poletov celo že 2000, torej petkrat toliko kot v začetku leta.

Opazovalci, ki spremljajo severnovietnamsko-ameriške pogovore v Parizu, so nad dosedanjim jalovim potekom konference upravičeno razočarani in ugotavljajo, da delegaciji obeh sprtih strani namesto tako pričakovanega zблиževanja stališč prihajata v fazo medsebojnih obračunov. To pa je v bistvu uvod v še resnejši položaj na vietnamskem bojišču.

Sejemska prireditev v Celovcu

IZLOŽBA BOGATE GOSPODARSKE ZMOGLJIVOSTI

V okviru izredno dolge in s koračnicami, ki jih je igrala vojaška godba, kulturno obrobijene slavnosti je bil včeraj v Celovcu slovesno odprt letošnji 17. Avstrijski lesni sejem — Celovški velesejem. Pred glavnim vhom na sejmsko razstavišče so se zbrali številni predstavniki političnega, gospodarskega in javnega življenja Koroške in Avstrije ter mnogi visoki zastopniki drugih držav.

Med častnimi gosti so bili minister za trgovino, obrt in industrijo Otto Mitterer (ki je sejem tudi odprl), minister za kmetijstvo in gozdarstvo dr. Karl Schleizer, prvi predsednik avstrijskega parlamenta dr. Alfred Maleta in tretji predsednik parlamenta Josef Wallner, nadalje deželni glavar Hans Sima s člani deželne vlade ter predsednik deželnega zbora Rudolf Tillian z deželnimi poslanci, celovški župan Hans Ausserwinkler s člani mestnega senata in občinskega odbora ter predstavniki zbornic in drugih javnopravnih ustanov. Iz sosedne Slovenije sta prišla podpredsednik izvršnega sveta dr. France Hočevar in predsednik gospodarske zbornice Leopold Krese, pravtako pa so bili navzoči tudi diplomatski in konzularni predstavniki Italije, Jugoslavije, Češkoslovaške, Madžarske, Poljske, Zahodne Nemčije, Sovjetske zveze, Francije, Švedske, Južne Koreje in drugih držav.

V govorih so podpredsednik sejma deželni svetnik Erich Suchanek, predsednik zbornice obrtnega gospodarstva ing. Werner Pfirmer, predsednik sejma župan Ausserwinkler, deželni glavar Sima in minister Mitterer po eni strani naglasili pomen sejemske prireditve v Celovcu tako v koroškem in avstrijskem kakor tudi v mednarodnem pogledu, po drugi strani pa zavzeli stališče k aktualnim gospodarskim vprašanjem. Izvajanja posameznih govorikov so bila deloma zelo vehementna ter je otvoritvena slavnost včasih skoraj sličila parlamentarnemu dvoboju obeh velikih strank. Vendar pa so govori v glavnem izzvenili v skupni skrbi za nadaljnji uspešni razvoj gospodarstva v deželnem in državnem merilu, k čemur naj bi tudi sejem v Celovcu doprinesel svoj del.

V ZAHODNI NEMČIJI:

Vojne razvaline do leta 1975

Od konca druge svetovne vojne je sicer minilo že dobrih 23 let, vendar posledice, ki jih je imel takratni spopad, še zdavnaj niso odpravljene. To velja tudi za Zahodno Nemčijo, kjer so sestavili zanimiv pregled o dosedanjem odstranjevanju vojnih razvalin.

Samo v Zahodnem Berlinu morajo še danes vsak dan odstraniti 9000 kubičnih metrov vojnih razvalin. Na 19 krajih mesta so doslej nakopičili že 31 milijonov kubičnih metrov razvalin, toda ostalo jih je še vedno kakih 3,7 milijona kubičnih metrov, kar predstavlja pri velikosti 55 kvadratnih metrov razvaline kakih 60 tisoč stanovanj. Za odstranjevanje razvalin so v zahodnem Berlinu doslej porabili okoli 4,5 milijarde šil.

Vojna je v nemških mestih zapusti-

la cele gore razvalin: v Berlinu 45 milijonov kubičnih metrov, v Hamburgu 18 milijonov, v Kölnu 17 milijonov, v Essenu 15 milijonov, v Nürnbergu 12 milijonov, v Münchenu 11 milijonov in v Düsseldorfu skoraj 10 milijonov kubičnih metrov. Samo pri bombnih napadih je bilo porušenih več kot 400.000 stanovanjskih poslopj ter ubitih skoraj 600 tisoč ljudi.

Stroški za odstranjevanje razvalin v velikih nemških mestih že doslej znašajo 13 milijard šilingov, toda nekatera mesta bodo morala vojne razvaline odstranjevati še do leta 1975.

Srednji vzhod ne najde miru

Ta teden se je moral varnostni svet ponovno baviti s položajem na Srednjem vzhodu, kajti oboroženi spopadi in s tem kršitve premirja postajajo na izraelsko-jordanski meji že kar vsakodnevni pojav.

Minulo nedeljo so izraelske čete izvedle nov napad na jordansko ozemlje. Pod pretvezo, da zasledujejo upornike, so izraelska vojsna letala poletela nad Jordanijo ter izvedla pravi bombni napad, ki je zahteval na desetine človeških žrtv. Po dosedanjih vesteh je bilo pri tem napadu 34 oseb, v glavnem civilisti, ubitih in 82 poškodovanih.

Zaradi tega kršenja premirja sta tako Jordanija kakor tudi Izrael zahtevala izredno sejo varnostnega sveta, kjer je prišlo do ponovnih medsebojnih bojnih očitaj. Toda tokrat so morali celo predstavniki Amerike (ki velja za glavnega zaveznika Izraela) izraziti obžalovanje spričo izraelskega letalskega napada na Jordanijo, medtem ko je jordanski predstavnik ta napad označil za „flagranten akt agresije“ ter je zahteval ostre sankcije proti Izraelu.

Ameriško opravičilo

„NEPOZNAVANJA ZGODOVINSKIH DEJSTEV“

Senat ameriške zvezne države Kalifornije je z veliko večino glasov razveljavil resolucijo, s katero je spomlad razglasil dan ustanovitve ustaške „Neodvisne države Hrvaške“ — torej 10. april — za dan hrvaške neodvisnosti. Za razveljavljanje svoječasnega sklepa je glasovalo 21 članov senata in le trije so bili proti. Novi sklep je sprejel senat na predlog krajevnega člana kongresa Georga Zenovica. Spodnji dom senata pa je omenjeno resolucijo razveljavil že v začetku maja.

S tem je bila formalno-pravno popravljena zgrešena akcija, ki je predstavljala neodgovorno izzivanje jugoslovanskih narodov in njihovega vodstva, še prav posebno pa vseh številnih hrvaških izseljencev, ki živijo v Ameriki in katerih organizacije so odločno protestirale proti povečevanju nacistične tvorbe, kakršno je predstavljala tako imenovana „Neodvisna država Hrvaška“. Tega so se — čeprav šele precej pozno! — kalifornijske oblasti očitno tudi zavedale. Spodnji dom senata se je po razveljavitvi svoječasnega sklepa namreč posebej opravičil hrvaškim izseljencem, predsednik kalifornijskega predstavniškega doma pa je zdaj poslal pismo tudi jugoslovanskemu konzulu v San Franciscu ter izglasovanje prvotne resolucije pojasnil z „nepoznavanjem zgodovinskih dejstev“.

Gotovo ne bi škodovalo, če bi se iz ameriškega primera učile tudi razne druge države, katerih odnos do tako imenovanih emigrantskih krogov očitno prav tako izvira iz nepoznavanja oziroma nepriznavanja zgodovine.

OD 8. DO 18. AVGUSTA V CELOVCU:

Prikaz gospodarske zmogljivosti 30 držav

na 17. Avstrijskem lesnem sejmu — Celovškem velesejmu

Od včeraj naprej je Celovec spet prizorišče velike mednarodne gospodarske prireditve — 17. Avstrijskega lesnega sejma — Celovškega velesejma. Iz 30 držav sveta so prispeli razstavljalci — skupno jih je 1300 — da obiskovalcem sejma demonstrirajo dosežke in zmogljivosti najrazličnejših panog gospodarstva. Osrednji del sejemske prireditve je razumljivo tudi letos specializirani lesni sejem, vendar je tudi splošni blagovni sejem spet izredno bogat ter nudi za vsako potrebo nekaj posebnega; mimo tega pa je celovski sejem, kakor je to že stara tradicija, povezan z obsežnim zabaviščem, ki bo v prihodnjih dneh privabljal stare in še posebno mlade obiskovalce.

Kot osrednji avstrijski lesni sejem z mednarodno udeležbo je celovška sejemska prireditelja za strokovnjake lesnega gospodarstva v pravem pomenu besede „dogodek leta“. Letos je lesni sejem še posebno zanimiv in bogat na novostih ter prikazuje lesno gospodarstvo — kakor smo kratko poročali že v prejšnjih številkah našega lista — v luči najsodobnejše mehanizacije v fazah pridelovanja, izkoriščanja, transporta, predelave in obdelave lesa. V tem delu sejma se bodo strokovnjaki lahko seznanili s svetovno znanimi napravami, kot jih pri nas doslej še ni bilo videti.

Pa tudi za vse druge obiskovalce lesnega sejma je razstava nadvse zanimiva, saj jim nudi pester pogled na vse panoge gospo-

darstva, ki so kakorkoli povezane z gozdom oziroma lesom. Naj v tej zvezi omenimo le široko področje lesne industrije, ki sega od žagarskega mimo proizvodnje raznih lesnih plošč do izdelave najrazličnejših proizvodov, še posebej seveda pohištva, medtem ko na drugi strani stoji industrija strojev in orodja za obdelavo lesa. Ravno na področju pohištva je celovška sejemska prireditelja zanimiva konfrontacija domače in inozemske proizvodnje, saj obsega ta del razstave pester izbor eksponatov tudi iz Jugoslavije, Poljske, Romunije in Danske, torej iz držav, ki se zelo uspešno uveljavljajo v mednarodni konkurenci proizvajalcev pohištva.

Predaleč bi vodilo, če bi hoteli obširno opisati tudi vsa druga podjetja sejemske prireditve. Naj le na kratko naštejemo najvažnejše posebne razstave: lesno gospodarstvo je med drugim pripravilo razstavo pod naslovom „Gradimo z lesom“; žagarska industrija ob sodelovanju domače in inozemske industrije strojev za obdelavo lesa demonstrira najsodobnejše urejen žagarski obrat; združenje mizarjev se je predstavilo s skupno razstavo „Mizarsko delo iz mojstrske roke“; združenje pečarjev prikazuje moderne oblike postavljanja peči in rešitve kurilnih problemov; delavska zbornica je v sodelovanju z deželnim delovnim uradom uredila razstavo „Spremembe poklicnega sveta“, medtem ko razstava zbornice obrtnega gospodarstva nosi obetajoč naslov „Denar, nakit, dragulji“; razstava KELAG prikazuje razvoj avstrijskega elektrogospodarstva po letu 1947, ÖDK pa je svojo razstavo posvetila Dravi in izkoriščanju njenih vodnih sil za elektrogospodarstvo.

Zelo obširen in pester je tudi letošnji razstavljeni program kmetijske zbornice, ki ga je uresničila ob podpori ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo. Tukaj najde obiskovalec vse od ureditve, gojitve in izkoriščanja gozda do vsestranske uporabe in izvoza lesa. Gozd pa ni le dobavitelj dragocene surovine — lesa, marveč igra tudi veliko socialno vlogo, kakor je prikazano na razstavi

„Avstrijski gozdovi — okrevališče za vso Evropo“. Prav tako obsega ta razstava še primere gradnje hudournikov, bogat izbor umetnih gnojil, modele podeželskih gradenj ter za ljubitelje cvetja posebno razstavo vrtnic.

Seveda bi bilo zanimivo opisati tudi pestrost splošnega blagovnega sejma, vendar je prikazani izbor tako bogat, da si je kolikor toliko zadovoljiv pregled mogoče ustvariti le z osebnim obiskom razstave. V posameznih razstavnih dvoranh in paviljonih je najrazličnejše blago dobesedno nakopičeno in bo vsak obiskovalec, ki išče kaj določenega, gotovo našel kaj primerne za svoj okus. Prav tako pa bo prišel na svoj račun tudi vsak, ki išče zabavo in razvedrilo, kajti veselični park je letos spet poln privlačnih atrakcij, medtem ko števila gostinska podjetja skrbijo za okrepčilo.

Do 18. avgusta bo Celovec povsem v znamenju velike sejemske prireditve, na kateri bodo gotovo tudi letos našli daleč nad četrt milijona obiskovalcev.

Mednarodni kmetijski sejem v Welsu

V okviru mednarodnega kmetijskega sejma v Welsu, ki bo od 30. avgusta do 8. septembra, bo letos prvič posebna strokovna razstava za mesarje. Za to razstavo vlada veliko zanimanje tako s strani razstavljalcev, ki so že rezervirali vse razpoložljive prostore, kot tudi s strani zainteresiranih kupcev. V okrog 3000 kvadratnih metrov veliki dvorani bodo obiskovalci našli vse mesarske potrebščine, od tehtnic preko vseh vrst predelovalnih strojev in prekajevalnic pa do začimb, ki so potrebne za razne mesne izdelke. Za mesarsko razstavo se je že najavilo 66 firm iz Zahodne Nemčije, Francije, Italije, Švice, Združenih držav Amerike in Avstrije, ki bodo interesantom nudile najmodernejše stroje, naprave in orodja, ki jih premore sodobna tehnika. Avstrijsko združenje mesarjev bo v istem razstavnem prostoru prikazalo velik zgleden obrat, ki bo obiskovalcem nudil tudi poskusne mesne izdelke.

Jugoslavija in EGS

BOSTA ISKALI OBLIKE BOLJŠEGA SODELOVANJA

Po daljšem zavlačevanju je komisija Evropske gospodarske skupnosti le dobila pooblastilo, da začne trgovinske pogovore z Jugoslavijo. Pozitivno vest iz Bruslja so jugoslovanski gospodarski krogi sprejeli z velikim zanimanjem in menijo, da bodo pogovori in njihov uvodni izid pozitivno vplivali na bodoče trgovinske in širše gospodarske odnose Jugoslavije z vsemi deželami članicami te zahodnoevropske gospodarske skupine. Ta optimizem prevladuje kljub temu, da je bil mandat komisiji dan z zakasnitvijo in šele po umiku italijanskega veta.

Sodeč po vestih iz Bruslja naj bi se pogovori začeli že letos jeseni. Področja gospodarskega sodelovanja, o katerih bodo govorili,

niso podrobneje znane. V jugoslovanskih gospodarskih krogih menijo, da bi morali zajeti neprimerno širši krog vprašanj, kakor je bilo napovedano v dosedanjih stikih. Poudarjajo namreč, da industrijska stran sodelovanja Jugoslavije z deželami skupnega trga za Jugoslavijo ni najbolj bistvena. Pogovori naj bi zajeli vse oblike sodelovanja, zlasti pa področje kmetijskih in živilskih proizvodov, ki so bila doslej kamen spotike. Odrnitve teh težav ob skupnih naporih EGS in Jugoslavije bi prispevala k oživiljanju menjave, njenemu uravnoteženemu gibanju in utiranju poti k odpravi diskriminatornih zaščitnih ukrepov glede uvoza jugoslovanskih kmetijskih pridelkov v dežele skupnega trga. Gospodarske organizacije v Jugoslaviji so vsekakor pripravljene dati ves svoj prispevek pripravi na pogovore v Bruslju.

Kakšnega pomena je uspešen zaključek pogajanj z EGS za Jugoslavijo, nazorno kaže zadnji razvoj medsebojnega sodelovanja. V prvi polovici letošnjega leta se je jugoslovanski izvoz v dežele skupnega trga tradicionalnih trgovinskih partnerjev Jugoslavije zmanjšal skoraj za 10 odstotkov, medtem ko uvoz Jugoslavije iz teh dežel kljub temu še narašča. Za odnose sta značilni torej dve okoliščini: na eni strani izrazita neenakomernost menjave, na drugi pa nujna potreba obeh partnerjev, da se nekaj stori, da bi bilo konec tega stanja.

Tradicionalna orientiranost trga na medsebojno menjavo in njeno nadaljnje širjenje zahteva tudi resne in trezne pogovore o najširši menjavi blaga na podlagi obojestranskega interesa. Glede na nekatere instrumente, ki prizadenejo zlasti jugoslovanske proizvajalce ter izvoznike kmetijskih in živilskih proizvodov, gospodarstveniki v Beogradu menijo, da pogovori ne bodo lahki, vendar pa pričakujejo od njih ugodne rezultate.

Slabo spričevalo za Evropo

Kako se je Evropa zgražala, ko so pred leti Brazilci sesipali kavo v morje, da bi jo Evropejcem prodajali dražje. Cim manj bo kave na svetovnem trgu — tako se glasi železni trgovinski zakon o ponudbi in povpraševanju — tem dražja bo. In danes?

Na priporočilo komisije Evropske gospodarske skupnosti so uničili 10.000 vagonov jabolke, nad 10.000 ton cvetače, okrog 100.000 ton paradižnikov itd. V smislu navodil Evropske gospodarske skupnosti bi morali letos v Franciji vreči v smeti 10.000 ton breskev. Ne samo sadja, tudi masla je preveč. Zato naj bi ga po načrtu EGS porabili 4000 vagonov kot dodatek k živilski krmi...

Morda zaradi lepšega so se v Bruslju le spomnili lačnih v nerazvitih deželah ter jim namenili 25.000 ton evropskega masla.

To so načrti svetovnih načrtovalcev iz stare Evrope, ki je nekadaj izžarevala svojo kulturo po vsem svetu in bi se danes rada dajala zgled drugim narodom. „Evropski“ naj bi bil še danes sinonim za vse, kar je vzvišenega in plemenitega pred barbarstvom vzhoda in amerikanizmom! Prav isti načrtovalci so prej tuhtali, od kod bi privabili kapital, da bi z njim postavili tovarne umetnih gnojil ter pognojili izčrpano zemljo, ki naj bi dala več od sebe... Marsikje so še v navadi v poletnem času procesije po polju za dobro letino, da bi se kmet ne oziral zaman v nebo ter bi blagodejni dež porosil njegove njive.

Ljudem z zdravo pametjo ta logika učenih načrtovalcev ne gre v glavo: Če je bilo lani sadja mnogo, tako mislijo, Bog ve, ali ga bo tudi letos... Če ga je preveč, dajte ga revežem, ako ga ne morete konservirati za slabše čase. Ti ne bodo pokvarili trga...

In res v Parizu je zmagala pamet. Pa naj bodo Francozi stiskači, v tem primeru imajo prav. De Gaullovi ministri so odkrito povedali: Bojimo se javnega mnenja; kdo ve, kaj vse lahko nastane, mi imamo v tem pogledu prav svoje izkušnje. Breskev ne moremo uničiti. Tako so telefonirali v Bruselj. Ako je sadja res preveč, potem naj o tem presodijo sami kmetje, ali naj ga pokladajo živini ali iz njega izcedijo mošt ali prekuhajo žganje. Če bodo res godrnjali, potem naj sadje in vino odkupi država ter ga uskladišči in pozneje spravi na trg, vino lahko tudi predela v alkohol, kakor so to v Franciji že delali. A da bi uničevanje vseh teh sadežev še financirali — pa naj gre ta denar tudi iz kmetijskega sklada Evropske gospodarske skupnosti, to pa le ne gre! In da bi dajali maslo zopet kravam in prav tako proti odškodnini iz sklada EGS, to ljudem z zdravo kmečko pametjo vendar ne pojde v glavo. Ne verjamem, da je mehanika s svojimi stroji že tako zmešala kmete, da bi to zabavali od oblasti.

Morda pa je le naravna kmečka pomet v nevarnosti? Doslej se nam je zdelo vse, kar je bilo kmečkega, naravno in preprosto in zato modro, saj je prihajalo res iz čudovite harmonije neizmaličene narave, zdaj pa smo še na deželo zanesli mehaniko z železnimi stroji, manjka samo še avtomatizacija!

Na drugi strani pa krasimo mestne izložbe s slamo, kmečkim orodjem in polomljenimi kolesi kmečkega voza, da bi v dušo zaskrbljenih meščanov pričarali stari bajni svet podeželja in jih raznežili... za nakup! To je svojevrstna logika, a vendar logika, ki ji sicer pravimo bolj preprosto — račun.

(„Gospodarstvo“)

POŠIROKEM SVETU

MOSKVA. — Minulo soboto je v starosti 72 let umrl sovjetski maršal Konstantin Rokosovski, eden izmed vodilnih sovjetskih vojskovodij med drugo svetovno vojno. Sovjetske enote, ki jih je vodil maršal Rokosovski, so sodelovale pri uničenju nemških sil pred Moskvjo, pri Stalingradu in Kursku, na poljskem ozemlju ter v znani berlinski operaciji. Po vojni je Rokosovski, ki je bil poljskega pokolenja, dalj časa služboval na Poljskem, kjer je bil do leta 1956 poljski obrambni minister. Ko se je potem spet vrnil v Sovjetsko zvezo in ponovno postal sovjetski državljani, je dve leti imel funkcijo namestnika obrambnega ministra. Ob 70-letnici novembra 1966 je bil odlikovan z Leninovim redom.

SAIGON. — Osvobodilna fronta Južnega Vietnama je poslala svoje predstavnike v Albanijo, Bolgarijo, Romunijo in Mongolijo, da bi okrepila prijateljstvo in solidarnost med ljudstvom Vietnama in temi socialističnimi deželami.

PRAGA. — Češkoslovaško obrambno ministrstvo je v soboto sporočilo, da so tudi zadnje enote sovjetske vojske zapustile češkoslovaško ozemlje. Kakor znano so te enote sodelovale pri manevrih varšavskega pakta, ki so bili od 20. do 30. junija na Češkoslovaškem. Podaljšana navzočnost sovjetskih enot na češkoslovaškem ozemlju je v zadnjih tednih povzročala med prebivalstvom zaskrbljenost in nemir, zato je bila vest o dokončnem umiku sprejeta z zadovoljstvom.

NEW YORK. — Predstavniki OZN je sporočil, da je že več kot 50 držav prijavilo svojo udeležbo na konferenci nejezdskih držav, ki bo od 29. avgusta do 28. septembra zasedala v Zenevi.

SAIGON. Skupina 60 poslancev spodnjega doma južnovietnamskega parlamenta je podpisala predlog, naj bi navezali neposredne stike med Saigonom in Hanoiom. Posebna delegacija južnovietnamskega parlamenta naj bi odpotovala v Hanoi, kjer bi proučila možnosti za neposredne pogovore med obema Vietnamoma. Hkrati so južnovietnamski poslanci naglasili, da pripade Ameriki in južnovietnamski osvobodilni fronti na pogajanjih le podrejena vloga, ker imata le „Republika Vietnam in DR Vietnam pravico odločati o vojni in miru v Vietnamu.“

SKOPJE. — V Brelah pri Makarski je prejšnji teden nenadoma umrl za srčno kapjo Mito Hadži Vasiljev, predsednik sobranja (skupščine) SR Makedonije, star komaj 45 let. Pogreb zaslužnega borca in revolucionarja je bil na skopskem pokopališču Butelj v aleji makedonskih velikanov, in sicer ravno na dan, ko je makedonsko ljudstvo obhajalo svoj veliki narodni praznik — linden ter se spominjalo junakov, ki so žrtvovali svoja življenja pred 65 leti v uporu proti takratnemu turškemu gospodarstvu.

MANILA. — Filipinsko glavno mesto Manilo in okolico je prejšnji teden zajel katastrofalen potres, ki je po dosedanjih vesteh zahteval več kot 150 človeških življenj, več sto ljudi pa je bilo poškodovanih. Zaradi potresa je bila porušena večina poslopij v trimilijonskem mestu.

PARIZ. — Predstavniki severnovietnamske delegacije na pariških pogovorih je sporočil novinarjem izjavo, s katero je severnovietnamska vlada zavrnila zahteve ameriškega predsednika Johnsona in zunanjega ministra Ruska o „reciprocnosti“ za ustavi- te bombardiranja Severnega Vietnama. Hkrati je severnovietnamski predstavnik obsodil nove napadalne grožnje Washingtona in naglasil, da bo Amerika odgovorna za vse posledice, ki jih bo povzročila.

VARŠAVA. — Prejšnji teden so se na Poljskem spominjali junaške in tragične varšavske vstaje proti nemškimi okupatorjem. Pred 24 leti so se prebivalci Varšave uprli, toda po 63 dneh boja so uporniki morali kapitulirati. Nemci so iz maščevanja porušili mesto in pobili več kot 200.000 prebivalcev. O varšavski vstaji je napisano že mnogo, vendar še ni vse razjasnjeno. Zdaj skupina znanstvenikov pripravlja delo „Civilno prebivalstvo v varšavski vstaji“, kjer bodo objavljeni novi podatki in dokumenti. Dragocen prispevek bo tudi uporniški tisk, saj je med vstajo v Varšavi izhajalo okoli sto časopisov in biltenov.

NEW YORK. — Glavni tajnik OZN U Tan je poslal vsem stalnim predstavnikom držav članic svetovne organizacije pismo, s katerim jih je uradno obvestil, da se bo 23. redno zasedanje glavne skupščine začelo 24. septembra na sedežu OZN v New Yorku.

LJUBLJANA. — Avstrijski generalni konzul v Ljubljani dr. Riesenfeld je pred nedavnim obiskal novo izvoljenega predsednika republiškega sveta sindikatov Slovenije Toneta Kropuška. V prijateljskem razgovoru sta ugotovila koristnost dosedanjih medsebojnih stikov in plodno sodelovanje med slovenskimi in avstrijskimi sindikalnimi organizacijami.

Nagrade vstaje slovenskega naroda

Kot vsako leto je republiški odbor Zveze združenj borcev NOV Slovenije podelil ob dnevu vstaje Nagrade vstaje slovenskega naroda. Nagrade so letos prejeli dr. Tone Ferenc, Stanko Petelin, France Filipič, Vladimir Lakovič in Jože Šmit. Nagradenci so se v svojih umetniških in znanstvenih delih bavili s tematiko revolucionarnega boja slovenskega naroda.

Dr. Tone Ferenc je avtor znanstvenega zgodovinskega dela „Kapitulacija Italije in narodnoosvobodilna borba v Sloveniji leta 1943“, ki je temeljit, vsestransko osvetljen prikaz dogodkov v enem najbolj razburkanih obdobjih narodnoosvobodilnega boja na Slovenskem, ob-

nopisja narodnoosvobodilne vojne v zadnjih letih in pomeni močno vzpodbudo za nadaljnje raziskovanje zgodovine boja za osvoboditev in združitev slovenskega naroda.

Stanko Petelin, plodovit zgodovinar, narodnoosvobodilnega boja na Primorskem in Gorenjskem, je z monografijo „Prešernova brigada“ nadaljeval svoje obsežno raziskovanje in oblikovanje zgodovine 31. divizije NOV in PO Jugoslavije. Posebna vrednost njegovega dela je v prepričljivem realizmu, v poglobljenem razgrinjanju silnic in razlogov dinamične borbene poti partizanske enote, ki je nastala in je pretežno delovala na Gorenjskem, kjer so za partizansko bojevanje bili posebno težki in tudi specifični pogoji. In s prav takšnim očitovanjem manjšega dela borbe pota slovenskega naroda za osvoboditev je dal močan prispevek orisu zgodovine Gorenjske in Slovenije sploh.

France Filipič je avtor zelo pomembnega in tehtnega dela o NOV v severovzhodni Sloveniji do začetka leta 1943 — „Pohorskega bataljona“. Rezultat vztrajnega raziskovanja zgodovine Pohorskega bataljona in NOB v severovzhodni Sloveniji so novi podatki in pomembnejše rekonstrukcije posameznih dogodkov in dogajanj v tretji izdaji. Raziskovalno delo, ki ga je avtor opravil po drugi izdaji, pa mu je tudi omogočilo poglobljeno obravnavo posameznih problemov. Tako najdemo na marsikaterih mestih bolj kompleksno in bolj precizno podobo NOV v severovzhod-

ni Sloveniji (v času, ki ga knjiga obravnava) in še bolj natančno podobo Pohorskega bataljona in njegove vloge.

Vladimir Lakovič je prejel nagrado za ciklus olj z motiviko koncentracijskih taborišč. Njegove slike so se porodile iz dozorele umetniške kulture in močne osebne zavzetosti za človeka. Do zadnje barvne lise so premerjene s kritičnim očesom. Motivi taborišč, ki se z neutrudno zvestobo vedno znova ponavljajo v slikarjevem opusu, so kakor pričevanje tistega, ki ne more molčati, ko mu je naloženo, da vsem razkrije bolečino doživetega in vidnega v strašni stiski. Njegova umetnost je tako bogata čustvenega in miselnega podteksta, tako strašno obtožujoča, tako humana v svoji osnovni pobudi, da je njena trpkost prav toliko estetska kakor tudi moralna vrednota.

Jože Šmit je s svojo pesnitvijo „Koleselj iz cedilike“ vnesel nekaj novega ne le v pesniško prikazovanje osvobodilnega boja, ampak v sodobno liriko izpovedovanje nasploh. Z izredno sugestivnostjo je uspel naturalistično ljudsko razmišljanje in občutke izoblikovati v tenkočutno epsko pesnitev, ki prepričljivo prikazuje elementarni odnos nekega preprostega borca do svojega kraja in njegovih ljudi, do domovine. „Koleselj iz cedilike“ je sicer drobna knjiga, po moči umetniškega upodabljanja pa se uvršča v vrh literature o osvobodilnem boju in bo ostala brez dvoma ena od najprepričljivejših pesniških upodobitev tega velikega časa.

Prešernovo gledališče nagrajeno

Pred nedavnim se je na Hvaru končal tradicionalni festival amaterskih dramskih skupin in gledališč Jugoslavije. Letošnjega festivala sta se lahko udeležili po dve skupini iz vsake republike, medtem ko je pretekla leta mogla nastopiti na festivalu le po ena amaterska igralska skupina.

Za amaterske dramske skupine in gledališča udeležba na festivalu veliko pomeni, je namreč največ, kar dramska skupina lahko doseže v republiki. Skupina se izbere na predhodnem republiškem festivalu. Je to najboljši predstavnik gledališke amaterske dejavnosti v sezoni. Na letošnjem jeseniškem festivalu, ki je bil junija meseca, je žirija izbrala „Prešernovo gledališče“ iz Kranja, bolje rečeno, njihovo uporičev Finžgarjeve „Razvaline življenja“.

Kranjčani so prejeli za „Razvalino življenja“ drugo nagrado — srebrno plaketo. Razen tega so se kranjski amaterji vrnili tudi z nagrado za najboljšo moško vlogo (Jože Kovačič, ki je igral Urha Kanteta) ter nagrado za najboljšo žensko vlogo (Minka Oblak za interpretacijo Lenčke). Posebno pohvalo pa je prejel tudi Vlado Uršič za dobro zaigrano vlogo Martina.

Nove knjige založbe Obzorja

Slovenske založbe izdajajo kljub težkemu položaju vsak mesec lepo stevilo knjig. Kot pri nas v Avstriji so tudi v Sloveniji omejili knjižne subvencije. To dejstvo je privedlo do finančnih težav v založniških podjetjih. Pomanjkljivost so posamezna založništva skušala omiliti z izdajanjem knjižnih zbirk in s povečano reklamno dejavnostjo. Ponekod so prešli tudi k novim formam izdajanja knjig. Z množično naklado, s skromnejšo opremo ter rotacijskim tiskom so znižali ceno posameznih knjig. V Zahodni Nemčiji so se združila posamezna založniška podjetja z namenom, da izdajajo poceni knjige iz vseh področij kulture, gospodarstva in političnega življenja. S tem so izključile tudi del prevelike konkurence. Slovenske založbe ne morejo računati z enakimi nakladami kot n. pr. nemške, kjer je pred nedavnim razprodala neka založba v najkrajšem času knjigo s tematiko študentskega upora v nakladi 150.000 izvodov. Slovencev pač ni toliko. Kljub temu se more ugotoviti, da je zanimanje za slovensko knjigo v zadnjem času močno naraslo.

Založba Obzorja v Mariboru spada gotovo med najbolj delovne slovenske založbe. Ta založba ima bogato razvejano delo. Izdaja slovenska leposlovna dela, poskrbi prevode tujih pisateljev, se posveča esejistiki ter posreduje slovenskim bralcem umetnostnozgodovinske knjige. Založba Obzorja pa izdaja tudi učbenike, plošče in razne revije. Sodeč po njenem obsežnem izdajateljskem programu in delu moremo označiti založbo za eno izmed najagilnejših v Sloveniji. Pred kratkim je omenjena založba izdala tretji del zanimive umetnostnozgodovinske knjige „Veliki arhitekti“, poleg te pa še roman „Dafne Adeane“ angleške-

ga pisatelja Mauricea Baringa in roman „Zadnja postaja“ nemškega pisatelja Hansa Helmuta Kirsta.

Umetnostnozgodovinska knjiga „Veliki arhitekti“ bo gotovo zbudila veliko zanimanje strokovnega bralca. V tem delu predstavlja Marjan Mušič najvidnejše predstavnike moderne arhitekture 19. in 20. stoletja. Knjiga, ki jo je opremil in tehnično uredil dipl. ing. arh. Marjan Mušič ml., je opremljena s številnimi fotografijami najvažnejših del arhitektov, ki jih avtor imenuje „pionirje in klasične moderne arhitekture“. So to med drugimi: Eiffel, Sullivan, Van de Velde, Wagner, Gaudi, Fabiani, Plečnik, Loos, Mendelsohn in Le Corbusier. Knjiga imenuje in obrzloži pomembna dela naštetih arhitektov, kje so študirali, kdo so bili njihovi učenci in podobno. Važna in pomembna pa postane knjiga predvsem s tem, da strokovnjakom in nestrokovnjakom posreduje nazore in gledanja mojstrov na moderno arhitekturo. Knjigi je priložena tudi obsežna bibliografija in seznam ilustracij.

Z romanom „Dafne Adeane“ spozna bralec najzrelejšo delo angleškega pisatelja Mauricea Baringa. M. Baring se je rodil leta 1874 v Londonu kot četrti otrok lorda Revelstocka. Šolal se je svojemu stanu primerno v Etonu in v Cambridgeu, nakar je stopil v diplomatsko službo, v kateri je vzdržal do leta 1904. Nato se je posvetil časnikarstvu in kot tak dolga leta živel v Rusiji. Pred prvo svetovno vojno je pisal predvsem novele, eseje in kritike. Po svetovni vojni je začel skoraj že kot petdesetletnik pisati romane. Svetovni sloves mu je prinesel leta 1926 roman „Dafne Adeane“, ki je bil preveden v skoraj

V Osojah še nadalje forum za glasbo

V Osojah so se odločili, da bodo tudi v prihodnjih dveh letih organizirali Forum za glasbo. Na letošnjem prvem forumu so se priznani strokovnjaki z vsega sveta pogovarjali o bodoči poti moderne glasbe. Osoje pa so zaslovene ravno po tem forumu daleč po glasbenem svetu. Čeprav prvi forum za glasbo ni prinesel zaželenih uspehov, je vendar treba videti velike uspehe v tem, da so se zbrali na tem sestanku teoretiki glasbenega življenja in znani solisti ter razpravljali prvič o trenutnem položaju moderne glasbe in iskali pota, kako bi ravno moderno, zahtevno glasbo približali širšemu občinstvu. Na preteklem forumu so ob večerih igrali znameniti solisti in ansamblji in tako dvignili ugled Osoj. More se trditi, da so Osoje postale center koroškega poletnega glasbenega življenja. Koncerti, ki so bili v bivši samostanski cerkvi oziroma na samostanskem dvorišču, so privabili mnogo občinstva, predvsem pa mnogo kulturno zainteresiranih turistov. Koncerte solistov in ansambljev v Osojah še nadaljujejo. Tako je poduzetnost razmeroma majhne občine privedla do lepih uspehov.

Pred kratkim so se zbrali občinski svetniki, da odločajo o nadaljnji usodi za Koroško tako pomembne kulturne prireditve. Enoglasno je občinski svet sklenil, da podpre z znatnimi vsotami nadaljnje prireditve te vrste. Tako je finančno zasiguran forum glasbe v prihodnjih dveh letih. Občina je tudi sklenila, da bo poskerbela za primerno brezplačno dvorano za forum. Prezident foruma Bergelt bo imel pri izbiri programa v vseh umetniških pogledih tudi v prihodnjih letih popolnoma proste roke. Občinski odborniki so bili mnenja, da zasluži prireditve vso pozornost in vsako le možno finančno podporo.

Na občinski seji je poročal o delu foruma za glasbo 1968 ing. Trzeniewski. Opozoril je na izravnavo finančno stanje, na kulturno vrednost prireditve, na njen pomen za tujski promet in na nepričakovano velik odmev v televiziji, radiju in časopisu. Ing. Trzeniewski pa tudi ni pozabil omeniti številnih kvalitetnih koncertov, ki so šele zbudili mednarodno zanimanje in priznanje prvemu forumu.

V nekem intervjuju je glavni pobudnik foruma, znani solist Friedrich Gulda, izjavil, da je na osojskem forumu za glasbo dosegel to, kar je hotel. Prisilil je po njegovem mnenju reaktorje na področju glasbe, da so se deklarirali. To pa je mogel doseči, kot je rekel, le s primerno provokacijo.

V Osojah bodo torej tudi v naslednjih letih iskali pota moderni glasbi.

Filmski festival v Pulju

Prejšnji teden je bil v Pulju jubilejni festival jugoslovanskega igranega filma. Letošnji festival je bil združen s proslavo 25-letnice priključitve Istre Jugoslaviji. Otvorilni svečanosti, ki je bila v puljski areni 27. julija, je prisostvoval tudi Rodoljub Čolaković kot doposlanec predsednika republike Tita.

Zadnji petek so bile podeljene nagrade letošnjega festivala jugoslovanskega igranega filma. „Veliko zlato areno“ je osvojil film Živojina Pavlovića „Ko bom mrtev in bel“. Nagrada sta bila še filma „Poldne“ in „Imam dve mami in dva očeta“. Film „Poldne“ režiserja Puriše Djordjevića je prejel „Veliko srebrno areno“, film „Imam dve mami in dva očeta“ Kriša Golika pa je prejel „Srebrno areno“.

Kot najboljša režiserja sta bila nagrajena Živojin Pavlović za film „Ko bom mrtev in bel“ in Dušan Makavejev za film „Nedolžnost brez zaščite“. Za najboljšo igro sta

bili nagrajeni Mija Oremović („Imam dve mami in dva očeta“) in Gizela Vuković („Nasprotja“). Kot najboljša igralca sta dobila nagrado Ljubo Tadić in Branko Pleša za vloge v filmu „Pred resnico“ (prvi še za vlogo v filmu „Volk s Prokletij“).

Za najboljšega snemalca letošnjega festivala je bil razglašen Iviča Rajković. Nagrado za glasbo je dobil Miljenko Prohaska, za scenografijo pa Lazarevski. Pet diplom je žirija podelila debutantom, režiserjema Branku Ivandi za „Gravitacijo“ in Mijomiru Stamenkoviću za „Volka s Prokletij“, igralci Alenki Neuman za vlogo v „Tri ure za ljubezen“ in igralcu Dragonu Nikoliću za vloge v filmih „Ko bom mrtev in bel“ ter „Tri ure za ljubezen“. Peto od teh diplom je prejel Aleksandar Petković, snemalec Kadijevičevega filma „Pohod“.

Slovenci so se vrnili s festivala jugoslovanskega igranega filma praznih rok.

KULTURNE DROBTINE

● V sredo so odprli v prostorih državne tiskarne na Dunaju razstavo pokrajinskih akvarelov in portretov koroškega slikarja Hansa Hiesbergerja.

● Oskarje bodo odsej podeljevali v Los Angelesu in ne več kot v zadnjih osmih letih v Santa Monici.

● Veliko razstavo del angleškega kiparja H. Moorea so 30. julija slovesno odprli v londonski Tate-galeriji. Ta dan je postal znameniti kipar star 70 let.

● Tretje „Srednjeevropsko kulturno srečanje“ bo letos od 21. do 25. septembra v Gorici v Italiji in stoji pod geslom „Vrednote in naloge tradicionalne kulture“. V istem času bo v Gorici tudi vsakoletno tekmovanje pevskih zborov.

● Celovski župan Ausserwinkler je 1. avgusta sprejel dosedanjega intendanta celovškega Mestnega gledališča prof. H. Böhma. Župan se je prof. Böhmu zahvalil za njegovo dolgoletno plodno delovanje v Celovcu in mu želel na njegovi nadaljnji poti veliko uspehov.

● V Düsseldorfu je v starosti 59 let umrla znana igralka Gerda Maurus, učenka velikega režiserja Gustafa Gründgensa.

● Dominikansko cerkev v Kremsu nameravajo do leta 1971 spremeniti v muzej. V glavni ladi cerkve bo stala razstava religiozne umetnosti. Posebno pozornost hočejo posvetiti Kremser-Schmidt. V obeh stranskih ladjah nameravajo namestiti eksponate muzeja mesta Krems. Krems je postal znan po razstavah „Romanika v Avstriji“ in „Gotika v Avstriji“.

● Na Dunaju bodo letos od 16. do 29. septembra „Zagrebski tedni“. Predvideni so razni koncerti in velika razstava.

vse jezike sveta. Pisatelj je umrl leta 1945 na Škotskem.

„Dafne Adeane“ je roman iz najčistejših globin moralne zavesti vznikel odgovodi, ko smrt grenke odpovedi, a ki posveti vse življenje. Tri žene, Dafne, Jacinta, Fani, ljubijo iskreno in gorko svoje može. A vsem trem je zakon v bridko, strašno razočaranje, ki jih telesno in duševno skoraj stre in uniči. Potem, čez leto, zagori v vseh treh nova ljubezen, v vsaki drugače in v vsaki do človeka zunaj zakona. Tedaj se jim v vsej tehnosti, življenjski pomembnosti in tragiki postavi vprašanje ločitve zakona. In ker je vsaka izmed njih do srčike poštena, moralno visoko stoječa, iskrena, čudovita, odgovore vse tri na to od življenja samega zadano vprašanje na isti pretresljivi način. A „Dafne Adeane ni pridiga, ni moralno poučevanje, marveč z umevajočo, spretno roko poustvarjeno tisočero življenje s svojimi sencami in svetlobami, življenje, ki nikoli ni le tema, gorje in nizkosta, marveč prav tako svetlost, slast in svetost.

„Zadnja postaja“ je drugi prevod pisatelja Hansa Helmuta Kirsta, ki je izšel pri tej založbi. Helmut Kirst — nasprotnik vojne in oboroževanja — dobro pozna kasarniška dvorišča, vojno, zapore in ujetniška taborišča, saj mu življenje ni prizanašalo z nobenim.

Roman „Zadnja postaja“ se odigrava v internacijskem taborišču, v katerem žive najrazličnejši elementi, pošteni, vojni zločinci, nacisti, birokrati, generali in drugi osumljenci. Poštenost se tu srečuje s strahopetnostjo, klečeplaštvo z odkritosrčnostjo, slepo sovražnost s človečnostjo. Avtor, ki zna pripovedovati, stisne vse dogajanje na slaba dva dni. „Zadnja postaja“ je družbeno-kritičen, a nič manj ljubezenski in na nekaterih mestih celo napet kriminalni roman.

Velika proslava 75-letnice planinstva na Slovenskem

Preteklo soboto in nedeljo so slovenski planinci v romantični Logarski dolini obhajali 75-letnico Slovenskega planinskega društva. Že v soboto se je zbralo v Logarski dolini kljub močnemu dežju 2000 ljubiteljev gora. V nedeljo pa se je na osrednji proslavi, ki je bila mogočna manifestacija slovenskih planincev, združila 5000 glava množica. Jubilejne proslave se je udeležilo mnogo častnih gostov in delegacij planinskih društev iz Jugoslavije in raznih evropskih držav. Na travniku pred domom so udeleženci proslave dopoldne prisostvovali kratkemu slavnostnemu programu.

Planince, med katerimi sta bila tudi predsednik republiške skupščine Sergej Kraigher in podpredsednik izvršnega sveta dr. France Hočvar, je najprej pozdravil predsednik skupščine občine Mozirje in predsednik pripravljalnega odbora za proslavo Jože Deberšek, ki je orisal v svojem govoru boj za slo-

venske gore v času ustanavljanja slovenskih planinskih društev. Treba je bilo slovenske gore osvojiti. Spomnil se je tudi narodnoosvobodilne vojne, v kateri so ravno gore in planine igrale važno vlogo.

V imenu Planinske zveze Jugoslavije, ki združuje nad 150.000 organiziranih planincev, je pozdravil planinski tabor in čestljal Slovenski planinski zvez ob njenem jubileju predsednik PZJ dr. Marijan Breclj, ki je poudaril veliko vlogo planinske organizacije. Organizacija, je menil, je svoje doprinesla k narodni zavesti in postala pomemben činitelj slovenskega splošnega in kulturnega življenja.

LOGARSKA VAS

Globoko nas je prizadela vest o smrti Hanzija Aichholzerja, po domače Kustnika v Logi vasi. Z njim smo položili v prerani grob — saj mu je bilo šele 58 let — dolgoletnega zborovodjo logavaškega pevskega zbora. Hanzij Aichholzer je kot interpret koroških narodnih pesmi s svojim zborom bil poznan in priljubljen širom naših krajev in v Sloveniji. O njegovem kulturnem delu in življenjski poti bomo obširneje poročali v prihodnji številki.

Žalujemo svojcem izrekamo iskreno sožalje.

Naftovod Adria — Dunaj

V ponedeljek so simbolično začeli z gradnjo naftovoda Adria—Dunaj. Zvezni kancler dr. Josef Klaus in deželni glavar Hans Sina sta v gornjeziljski vasi Würmlach zarezala na področju, kjer bodo zgradili veliko cisterno nafte, prvo lopato. Dejanje je bilo res le simbolično, kajti z gradnjo naftovoda samega bodo začeli šele v igredi 1969. Gradbena dela mislijo končati do poletja 1970. leta. Po varnostni preizkušnji celotne naprave bodo nato predali naftovod svojemu namenu.

V začetku bo steklo po naftovodu do Schwechata pri Dunaju 5,5 milijona ton nafte letno. Ta naftovod bo preskrbel s surovino tudi novo rafinerijo nafte v Lannachu pri Gradcu. Za to rafinerijo se je potegovala tudi Koroška. Ko bodo zgrajene vse

Najcenejšo transportno pot za nafto predstavljajo danes naftovodi. Načrte za naftovod Adria—Dunaj je pripravila neka ameriško-nemška inženirska firma, ki ima na tem področju že veliko izkušenj. Pri podrobnem načrtovanju so firmi pomagali avstrijski strokovnjaki — geologi in univerzitetni inštituti. Družbi AWP (Adria-Wien-Pipeline) so priskočili na pomoč tudi eksperti velikih naftnih koncernov.

Gradnjo ne bodo financirali iz javnih sredstev. Vseh 1,6 milijarde šilingov mora preskrbeti družba AWP. Finančna sredstva prihajajo delno iz rok članov družbe, delno pa hočejo vsoto dobiti s posojili doma in v inozemstvu.

Preteklo leto se je družba pogajala z deželami, skozi katere bo naftovod tek. Veliko problemov so mogli rešiti s sodelovanjem deželnih vlad, uradov in ob sodelovanju kmetijskih zbornic. V preteklem letu je družba preložila sedež z Dunaja v Celovec in povišala glavno na 100 milijonov šilingov.

Pri gradnji bodo polagali veliko pozornost na varnost celotne naprave, tako pri potrebnih 10 črpalkah kot pri vodu samem. Trasa naftovoda bodo ob končani gradnji nadzorovali periodično tudi s pomočjo letal, ki bodo letela nizko nad traso. Trasa bo potekala skozi Ziljsko dolino v Rož in Podjuno in zapustila Koroško na Soboškem sedlu, kjer bo dosegel naftovod s 1350 metri najvišjo nadmorsko višino.

Cisterna z zmogljivostjo 200.000 ton v Würmlachu bo oskrbovala celoten naftovod. Do Würmlacha priteče nafta namreč po že gotovi TAL-napravi, ki ima šestkratno zmogljivost projektiranega avstrijskega naftovoda. Trst, ki je izhodišče TAL-naprave, je dobil z izgradnjo tega naftovoda znova velik pomen za Avstrijo in za južne predele Zahodne Nemčije.

Drugi veliki nosilec energije je zemeljski plin. Avstrija je sklenila pred nedavnim s Sovjetsko zvezo velike in dolgotrajne pogodbe za dobavo zemeljskega plina. Zemeljski plin bodo za Avstrijo črpali v Ukrajini. Letos bo Avstrija kupila 130 milijonov kubičnih metrov plina od Sovjetske zveze, leta 1971 pa nič manj kot 1,4 milijarde kubičnih metrov. Sovjetska zveza bo za zameno kupila v Avstriji 520.000 ton naftovodskih cevi, ki predstavljajo vrednost 2,5 milijarde šilingov, in drugih naprav v vrednosti 1 milijarde šilingov. Pri avstrijski Kontrolni banki je Sovjetska zveza najela posojilo 2,75 milijarde šilingov.

ziranega planinstva na Slovenskem in se spomnil ljudi, ki so dajali planinsko izročilo in delo iz roda v rod tako uspešno, da je danes planinska misel živa ne le med 60.000 člani 104 planinskih društev v Sloveniji, temveč prodira tudi v druge republike.

Predsednik dr. Miha Potočnik pa je izrekel tudi nekaj želj. Ena največjih želj planincev je, da bi se bolje uredili in vzdrževali domovi. Mnogo vprašanj je bilo že rešenih, ni pa še rešeno eno poglavito vprašanje — financiranje planinskih investicij in rednega vzdrževanja planinskih koč in poti.

Ob priložnosti planinske večerje v soboto so številni povabljeni gosti

Razstavi Gorjupove galerije v Beljaku

Gorjupova galerija iz Kostanjevice na Krki je posredovala Beljaku dve razstavi iz svoje bogate zbirke; odprti bosta vse poletje v zanimivi galeriji pod arkadami pred ateljejem znanega beljaškega likovnika Rudolfa Pillich. Posebnost razstav v tem arkadnem razstavišču je v tem, da se na njih razstavljalci menjajo vsak dan v tednu in tako rotirajo skozi vse poletje.

Iz bogate zbirke 80 risb, ki jo je Gorjupovi galeriji poklonil japonski umetnik Kio Shiro Shirota — udeleženec enega prejšnjih simpozijev Forme vive — so za razstavo izbrali 18 listov, prav toliko jih je tudi iz serije Bestiarij drugega razstavljalca Jožeta Horvata-Jakija, ki jo tudi hrani Gorjupova galerija.

je, med njimi predstavniki planinskih organizacij iz ostalih republik, iz slovenskega zamejstva, iz Avstrije, Italije, Češkoslovaške, Sovjetske zveze in Holandije Planinski zvezi Slovenije in njenemu predsedniku dr. Mihi Potočniku v kratkih nagovorih izrekli čestitke k pomembnemu jubileju ter predajali spominska darila. Tudi predstavniki Slovenskega planinskega društva v Celovcu se jim je s pozdravom in čestitkami pridružil ter med drugim dejal, da ne prinaša s seboj posebnega darila, marveč vidi darilo Slovenskega planinskega društva Celovec celotnemu slovenskemu planinstvu v tem, da bo v njegovem jubilejnim letu postavljena prva lastna slovenska planinska koča na avstrijskih tleh.

Poučni izlet kmetov iz pliberške okolice v Mežiški dolini

Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Pliberku se uspešno prizadeva za dobre stike in srečanja s prebivalstvom v sosednji Mežiški dolini, v pokrajini z visoko razvitim industrijskim gospodarstvom, z zglednim sožitjem med kmetijstvom in industrijskimi panogami, z visoko socialno in kulturno ravni in gostoljubnim prebivalstvom. Medsebojni stiki in obiski med prosvetnimi organizacijama na Ravnah in v Pliberku so znani in se bodo tudi nadaljevali.

V okviru našega društva sta bila že prej dva izleta na gospodarskem področju: prvi v ogromno jeklarno na Ravnah, drugi v svinčne rudokope v Mežici. Izlet preteklo nedeljo pa je bil namenjen kmetijskemu sektorju.

Nad 50 kmetov se je z naše strani udeležilo nedeljskega izleta. Med njimi je bilo razveseljivo veliko mladih kmetov, nato kmetje v starejši dobi z bogatimi izkušnjami, najstarejši pa je bil kmet na strmeh Komlju p. d. Brnik v 76-em letu starosti. Prisrčen sprejem je bil na Poljani v gostišču Kranjc. Med drugimi so nas pričakali in sprejeli direktor Kmetijske zadruge Prevalje inž. Uršič, komercialni referent Dobnik in načelnik za gospodarstvo Samec. Izletnike je predstavil predsednik pliberškega prosvetnega društva Lovro Potočnik, ki je posebej omenil podžupana pliberške občine in hkrati zborničnega svetnika Mirka Kumra, predsednika krajevnega kmetijskega odbora v občini Pliberk Mirka Nachbarja, ki je bil pravzaprav vodja ekskurzije, in nekatere druge nosilce funkcij v krajevem kmetijskem odboru, zadrugah in pri občini.

Smiselne, tehtne in dobrohotne besede sta spregovorila podžupan pliberške občine in ravnatelj Kmetijske zadruge Prevalje. Oba sta naglasila pomen medsebojnega srečavanja tudi na kmetijskem področju. Ravnatelj zadruge pa je na kratko ponazoril položaj in vlogo kmetijstva v Mežiški dolini, ki ima svoje dohodke predvsem od gozdov in živinoreje, iz kmečkih družin pa se rekrutira tudi delavstvo za industrijo in rudnik.

V najboljšem vzdušju in razpoloženju — tudi vreme je postalo sončno in prijetno — smo si najprej ogledali živinorejsko središče na idilični Poljani. Naše kmete so zanimali moderna izvedba in ureditev hlevskih prostorov, mogočni silosi, pašništvo in način krmljenja. Vse kaže, da bo na tem kraju nastal v najkrajšem času zelo pomemben živinorejski center in močan dobavitelj mleka številnim delavskim družinam v dolini.

V najpomembnejšem kraju Mežiške doline, na Ravnah, so pokazali bogat, pester in nadvse zanimiv delavski muzej, kjer je razstavljenih ogromno delovnih pripomočkov iz preteklosti, kakor vsakovrstno orodje, oprema, stari plugi, mlinsko kolo in nešteto drugih predmetov za delo v kmetijstvu in v obrti. Naši izletniki se kar niso mogli dovolj ogledati te zanimive razstave in starih delovnih potrebščin, ki jih je izločil nov napredni svet.

Popoldne je bil ogled kmetije pri Srotneku tik nad Kotljami. Tam so ogromni moderno urejeni hlevi, kjer redijo nad 150 krav. Naši spremljevalci od KZ so bili vedno na razpolago, da so nam posredovali potrebna pojasnila in obrazložili delovni in organizacijski način velikega podjetja.

Prisrčen zaključek izleta je bil ob gostoljubni postrežbi in odličnem razpoloženju v hotelu pri Rimskem vreću. Hotuljski zbor kmetov nam je zapel nekaj lepih pesmi; zboru se je pridružil živahno pozdravljen tudi inž. Mitja Šipek. V napitnicah so bile izražene besede zadovoljstva nad uspešnim izletom, besede zahvale organizatorjem in sklep, da nas v doglednem času obišče v občini Pliberk skupina kmetov iz Mežiške doline.

SLOVENJI PLAJBERSKI

Pred nedavnim je bila pri Podnarju v Podnu dokaj zanimiva in napeta športna prireditev. Plajberžani smo imeli v gosteh ljubitelje nogometa iz Sel. Čeprav nam je vreme precej nagajalo, smo se vendar na vso moč in z velikim navdušenjem zakadili za žogo, številni gledalci pa so nam nudili moralno podporo.

Selani, ki so nastopili z res izvršnim moštvom, so v prvih minutah

močno pritiskali. Zelo kritične scene so se odigravale pred našim golom. In ravno v teh hudih minutah je Florijan Doujak zabil gol za Selane. Nekoliko nas je to hitro vodstvo Selanov zabolelo, a naša močna volja le ni popustila. Z rezultatom 1:0 za Selane je potekel prvi polčas.

Po odmoru se je peklenski ples začel znova. Plajberžani so kmalu ogrozili selski gol z dobro merjenimi streli, ki pa so postali plen izvršnega selskega vratarja. Proti koncu pa je bil Miro Laussegger uspešen za Plajberžane. Bolj se je bližal konec igre, bolj smo Plajberžani pritiskali. Lahko rečemo, da Selani lahko govorijo o sreči, da niso podlegli. Končni rezultat tekme se je glasil 1:1. Obe moštvi sta bili zadovoljni. Ob tej priložnosti se iskreno zahvaljujemo Joškotu Lausseggerju, ki je tekmo odlično sodil.

Po tekmi se je v Podnarjevi gostilni razvila zanimiva debata o športu na sploh in o mladini, ki živi v gorskih krajih. Ugotovili smo, da se tudi starejši ljudje vedno bolj zanimajo za športne prireditve. Selani pa so nam zaupali tudi razveseljivo novico, da bodo v kratkem dobili od občine novo nogometno igrišče.

Plajberški nogometaši bi ob tej priložnosti položili našemu občinskemu odboru na srce željo, da bi se priključila Selanom tudi naša občina in oskrbela primerno nogometno igrišče za našo mladino.

Ob domači pesmi smo se še veselo zabavali in sklenili, da bomo takšne prireditve bolj pogosto prirejali. Prosili pa bi tudi starejšo generacijo, da nas v tej stvari podpira.

Obiščite nas na velesejmu

PAVILJON

„AGRARIJE
KOPER“
vinarska zadruga

- Prvovrstna izbrana črna in bela vina ter
- balkanske specialitete na žaru

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič; odgovorni urednik: Andrej Kokot; uredništvo in uprava: 9021 agenfurt - Celovec, Gasometergasse 10, tel. 85-6-24. — Tiska: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje.

črpalke, bo naftovod premogel letno 10 milijonov ton nafte. Črpalne naprave pa bodo porabile 250 milijonov kWh toka, kar predstavlja letno zmogljivost srednje reške elektrarne. Naftovod bo tekel pod zemeljsko površino. Cevi naftovoda imajo premer 46 centimetrov in predstavljajo težo 33.000 ton. Stroški celotnega naftovoda bodo znašali 1,6 milijarde šil.

Naftovod Adria—Dunaj je velikega pomena za avstrijsko gospodarstvo. Avstrijska produkcija nafte znaša 2,7 milijona ton letno. Toda že leta 1960 je Avstrija porabila 2,8 milijona ton te surovine. Leta 1970 bo porabila najmanj 8,6 milijona ton, v desetih letih pa okoli 14 milijonov ton.

Konec akropole?

Atenski akropoli grozi konec. V dveh tisočletjih so voda in veter, vojne in roparij umetnin, nevednost in fanatizem opustošili sedemdeset metrov visoki skalnati grič. Utegne se zgoditi, da bodo razpadli še ti ostanki. Šest Ateninih hčera, ki že 2500 let na glavah nosijo streho Erehteiona, so morali podpreti z jeklenimi cevmi.

Partenon, svetišče zaščitnice Aten, Palade Atene, je v nevarnosti, da se bo podrl s svojimi 83 ogromnimi stebri vred — žrtev dvatisočletnega ropanja.

Prvi, ki so položili roko na svetišče, so bili Rimljani, ki so vzeli s seboj neštete umetnine. Grške starine so imele v Rimu visoko ceno. Zlato in srebro, ki so ga Grki darovali svoji boginji, je pogoltnila vojna blagajna osvajačca Sule.

Nad zgradbami samimi pa se Rimljani niso spozabili. Raje so doma postavili marmornate kopije, ki so v več primerih preživele originale in se ohranile do danes. Le cesar Nero se je po Rimu rad sprehajal med originali iz Aten.

Šele kristjani so Ateno pregnali iz njenega svetišča, da bi Partenon, podobno kot mnoge druge templje, spremenili v Marijino cerkev.

Raliefe so na silo odstranili, razen fragmenta na vzhodni strani, ki ga je mogoče razlagati tudi kot Marijino oznanjenje.

Mnogo umetniških zakladov so odvlekli v Bizanc, med njimi tudi 12 metrov visoki kip Atene, ki ga je nekoč ustvaril Fidija iz 1151 kilogramov zlata in slonove kosti iz atenske državne zakladnice. Helenske slike bogov so krasile leta 537 dograjeno „Hagio Sophio“, cerkev „Svete modrosti“.

Križarji, burgundski baroni in Firenčani so med nekdanjimi svetišči zgradili stanovanjske hiše. Okroglo 25.000 kvadrantih metrov veliko ploščad božjega griča so utrdili z zidovi in stolpi. Iz marmorja nežnega templja boginje zmage Nike so zgradili obrambni stolp.

Leta 1458 so se morali kristjani ukloniti navalu Turkov. V Partenon se je vselil Alah. Osvajalci so tempelj spremenili v mošejo z minaretom. Erehteion, v katerem so Grki nekoč častili trojico bogov — Zeusa, Ateno in Pozejdona — je postal harem. V Propilejah, s 24 stebri podprti vhodni dvorani, je stanoval otomanski vojskovodja.

Nekako na polovici turške vladavine — 200 let kasneje — je strela udarila v skladišče

smodnika, ki je bilo prav tako v Propilejah. Eksplozija je uničila zgornji del zgradbe, ki je nekoč dajala streho prvi galeriji slik na svetu. Iz marmornatih ruševin so Turki žgali apno.

Nato so tempelj in Turke obstreljevali Benečani in 26. septembra 1678 zadeli zalogo smodnika, ki je bila spravljena v Partenonu. Streha templja in večina stebrov vzdolžnih strani se je podrla.

Napadalci, ki so za kratek čas zagospodarili v Aatenah, so poškodovane utrdbe na akropoli zakrpali z marmornatimi ostanki templja. Preostale skulpture so hoteli kot vojni plen odpeljati v Benetke, toda kipi so se jim razbili že na akropoli.

Srečnejšo roko je imel angleški poslanec lord Elgin. Po povratku Turkov je s sultanovim dovoljenjem zbral najlepše ostanke umetnin in jih dal odpeljati v londonski muzej.

Za Benečani so akropolo obstreljevali Grki sami: v letih 1821 do 1830, ko so hoteli pregnati Turke, in leta 1945, ko so se med nekdanjimi templji skrivali Angleži.

Poškodbe, ki so jih stebrom prizadejale grane, občudujejo in otipavajo turisti kot sledove tisočletij. Okroglo milijon radovednežev vsako leto prehodi zgodovinska tla akropole. Sprehajanja po mili volji pa bo kmalu konec. Turisti bodo smeli hoditi le še po utrjenih stezah, kajti visoke pete in žebli na podplatih čevljev škodujejo staremu marmorju prav tako kot trušči reaktivnih letal.

„Letalstvo smo že večkrat prosili,“ toži poznavalec akropole Dostas, nekdanji svetovalec amaterske arheologije kraljice Friderike, „naj prepove letenje nad akropolo.“ Prošnjo bodo poslali tudi tujim letalskim družbam.

Nevarnost za omajane stebre so tudi obiski tujih državljanov in narodni prazniki. Ob teh priložnostih z bližnjega Likabetosa zagrmí tovska salva, ki strese ostanke templjev.

V marmorju, iz katerega so stebri, se pojavljajo razpoke in špranje. Voda in rastline razganjata nekoč tako trdi kamen.

Za „bolezen marmorja“, ki se neizogibno razšira v stebre, doslej ni niti razlage ni zdravila. Strokovnjak Dostas pravi: „Ne poznam nobene „bolezni marmorja“, razen če s tem imenom označujete oksidacijo železa, ki ga marmor vsebuje.“ Toda tudi proti oksidaciji ne poznamo nobenega učinkovitega sredstva, ki bi zadržalo razpad akropole.

Periklejevi gradbeniki so nekoč prevlekli strehe z zaščitnimi barvami, in železne sponne med posameznimi deli stebrov z zlatimi ploščicami.

Študentka iz Kočevja najlepša Jugoslovanka

Konec preteklega tedna je posebna žirija v Beogradu proglasila Natašo Košir, enainvajsetletno študentko stomatologije iz Kočevja za najlepšo Jugoslovanko. Nataša Košir je za ta naslov prejela nagrado v skupni vrednosti okrog 20 milijonov starih dinarjev, od tega je dvanajst milijonov vreden samo diadem, ki ga je prejela kot darilo od Darwilla. Za prvo spremljevalko je žirija proglasila dvajsetletno Sašo Zajc iz Ljubljane, zmagovalko blejskega lepotebnega natečaja. „Lepotica 68“ Nataša Košir bo letos sodelovala še na natečaju za „Miss Evrope“, ki bo v Nici, prihodnje leto pa potuje v ZDA na natečaj za „Miss Universum“.

Trdo življenje na Antarktiki

LENINGRAD. — V minulih zimah je večino stavb na antarktičnih raziskovalnih postajah zasula debela plast snega. Pod temelji bi zlahka uredili prave ledenice. Ob „trajnih naseljih“ na Antarktiki se mora človek potruditi, če hoče ostati živ na prostem, na primer po prisilnem pristanku sredi ledene divjine pri 40 ali celo 50 stopinjah pod ničlo. Na Antarktiki je zdaj kakih 50 oporišč, kjer raziskovalci iz devetih dežel proučujejo razmere na celini ob zemeljskem vznožju.

Že res, ta oporišča so opremljena kar se le da udobno, med seboj imajo radijsko zvezo, včasih tudi tisoče kilometrov daleč, toda v viharni antarktični zimi lahko minejo tedni, preden more vzleteti in pristati letalo, ki prinaša pomoč. Tako je posadka vsake postaje v glavnem navezana sama nase.

Razmeroma prijetno je življenje na Antarktiki le vzdolž nekaterih obal. Ameriško pristanišče McMurdo se je razvilo v pravcato mesto, ki ima v kratkem antarktičnem poletju več tisoč prebivalcev. V poletju, ki traja od septembra do marca, se včasih dvigne živo srebro skoraj do ničle, pa tudi pozimi mraz ne preseže 40 stopinj. Razen tega je blizu naselja atomska električna centrala, ki bistveno prispeva k udobju tamkajšnjih naseljencev.

Čim dalje kdo prodre v notranost ledene puščave, ki meri 11 milijonov kvadratnih kilometrov, tem bolj zapletene, težavne so življenjske razmere. Znanstveniki in tehnični strokovnjaki na raziskovalnih postajah živijo skoraj kakor v podmornicah. Iz snega štrlijo le dimniki njihovih koč in antenski stebri.

Takšno naselje je kmalu zgrajeno. Letala dovažajo sestavne dele montažnih stavb, težki traktorji na ledu zvaljajo pristajalne steze, posebni snežni plugi izkopljejo v led do deset metrov globoke jarke. To so temelji montažnih koč ter hkrati hodniki in skladišča, ki jih graditelji pokrijejo z valovito pločevino. Brž ko led zgoraj zmrzne, vse skupaj zasujejo s snegom. V teh bivališčih kurijo v glavnem z oljem, temperatura v njih nihi v antarktični zimi skoraj nikoli ne zdrsne pod 15 stopinj Celzija. Hudo je, če začne led pokati in drsati, še huje pa, če izbruhne požar.

V notranosti, daleč od obale, vzdrži takšna naselbina kvečjemu šest let, potemtakem mora imeti vsaka postaja pripravljena nova bivališča. Sedem mesecev, vso antarktično zimo, živijo raziskovalci tako kakor v podmornici. Redna kopel pod prho in električna luč sta odvisni od zalog kurilnega olja. Majhne atomske električne centrale so za zdaj na Antarktiki zelo redke.

Na prostem imajo raziskovalci električno ogrevane, potapljaškim podobne obleke, v katerih lahko delajo tudi na mrazu okoli 60 stopinj. Težave so zaradi redkega zraka, zakaj na raznih odpravah lezejo raziskovalci tudi čez dva ali celo tri tisoč metrov visoke zaledenele gore.

Načrti za Pariz v letu 2000

PARIZ. — V upravnih uradih francoskega glavnega mesta se počasi kopičijo načrti, ki bodo odločilno prispevali k spremenjeni podobi Pariza v letu 2000. Med ljudmi, ki so si ogledali vsaj del teh načrtov, jih je precej, ki ne skrivajo bojazni, da bo Pariz z nebotičniki ameriškega sloga izgubil tisto, zaradi česar ga občudujejo mnogi tujci, ki si želijo vsaj nekaj časa prebivati v njem.

Pariz se razteguje že vrsto desetletij, sprva se je širil počasi, zdaj je njegova rast čedalje bolj vidna. Predmestja iz leta 1930 so že sestavni del vlemesta vzdolž Seine. Hkrati s širjenjem v prometu; ljudje porabijo mnogo preveč časa za pot na delovno mesto in nazaj.

Že zdaj je Pariz — na njegovem širšem območju živi 11,4 milijona ljudi — v svetovnem merilu najgostejše naseljeno področje, saj pride na hektar 360 prebivalcev (Moskva 149, New York 100, Dunaj 39). O letu 2000 sodijo urbanisti, da bo takrat živel v velikem Parizu 16—18 milijonov ljudi.

Trenutno živi v Parizu petina vseh zaposlenih Francozov, v tem mestu je koncentrirana petina francoskega stanovanjskega prostora, prištetli je treba tudi skoraj 25 odstotkov vseh francoskih motornih vozil. Nič manj kot 64 odstotkov večjih francoskih podjetij ima sedež v Parizu. Stanovanjska stiska je huda, prometna zagata še hujša. Vsaj doslej so razen redkih izjem spodleteli vsi poskusi, da bi velika podjetja preselili v druge francoske pokrajine. Med izjeme sodijo avtomobilske tovarne Citroen, ki so se za stalno preselile v Bretagno.

Značilnost: Pariz ima več pokopališč kakor na primer kopališč, plavalnih bazenov ali pa športnih igrišč. Se vedno velja 30 let stara ironična ugovovitev nekega francoskega dramatika: „Edine proste lise na podobi

Pariza so pokopališča, ki površinsko skorajda presegajo parke. Vse spoštovanje mestu, ki ima za svoje pokornike več kisika kakor za svoje otroke!“ V Parizu pridejo na prebivalca le štiri kvadratni metri zelenih površin (za primerjavo v Washingtonu 50).

Spričo vsega tega skoraj že deset let snujejo podobo Pariza v 21. stoletju. Uresničili so že marsikatero zamisel. Okoli sedanjega osrednjega dela mesta naj bi se razvilo do leta 2000 osem novih četrti z nebotičniki; v največji med njimi, v tisti med vzhodnim in severnim kolodvorom — gradijo jo že nekaj časa — bo imelo v pisarnah, tehničnih uradih ipd. delovna mesta okoli 35.000 ljudi. Delno je izgrajena tudi že četrt na jugu, do leta 1980 naj bi bilo dograjeno naselje ob Seini južno od Eifflovega stolpa.

V novih pariških četrtih bo promet razporejen v treh nadstropjih; avtomobile, ki bodo vozili po ulicah — pod njimi bo metro — bodo lastniki puščali v vmesnem prostoru pod prvim nadstropjem, ki bo za pešce. Ob visokih stavbah in ob cestah bo dovolj prostora za zelene nasade.

Seveda je zdaj že težko reči, kako bo vse to vplivalo na podobo francoske prestolnice, na tisto podobo ki so je vajeni Parižani in številni obiskovalci. Zagovorniki načrtov tolažijo nasprotnike, zlasti ljubitelje pariške romantike, s primerom iz preteklosti: ko je začel prefekt Haussmann pred sto leti dajati Parizu podobo, kakršno ima v glavnem še zdaj, oziroma jo je imel do bližnje preteklosti, je književnik Gautier obupano vzkliknil: „To bo Petrograd ali Philadelphia. Vse bo, kar hočete, samo Pariz ne bo več!“ In kaj je nastalo! Prav tisti Pariz, od katerega se zdaj tako težko poslavljajo mnogi ljudje, tako Francozi kakor tuji obiskovalci.

„Patrulje po vsem trgu in okolici. Na spodnjem in zgornjem koncu trga naj postavijo zasedo z lahкими strojnici; kaj če se napad ponovi.“

Nekega vojaka je poslal, da mu pripelje župana. Mu bo že bral levite. Kakšna malomarnost! Komisija gestapa bo napravila pravi direndaj in kaj neki poreče višje poveljstvo. Lepa kaša je to. Hodil je po cesti gor in dol ter nadiral vojake, ki so se mu prepočasi odpravljali v patrolje. Končno je sklenil zbrati vse orožnike in osebno zaslišati vsakega posamič. Ni vrag, si je mislil, da ne bi našel v odgovorih kakšne vrzeli in višjim dokazal, da je bila preiskava uspešna in da je poloma kriva le malomarnost orožniške postaje.

Osorno je poklical orožniškega stražmojstra, za katerim so se zvlstili še ostali orožniki.

„Tako, lepa reč, za hudiča. Dobro ste bili obveščeni. Lep uspeh. Vse razbito in razdejano. Ste vsaj katerega ujeli, kaj?“

„Gospod major, toliko jih je bilo in napadli so tako nepričakovano, da...“

„Seveda, seveda,“ je ostro prekinil stražmojstra, „že prav. Poskrbel bom, da boste vsi prestavljeni, vi strahopetci. Partizane pa poiščemo mi; boste že videli, kaj zna vojaštvo!“

Stopil je v razdejano poslopje, za njim pa so osuplo zrl zaskrbljeni orožniki.

V trgu so ljudje stikali glave in šepetali. Glasno se sko-

raj niso upali govoriti. Veselili so se partizanskega uspeha, hkrati pa zaskrbljeno opazovali vojaštvo.

„Dobro so jih namlatili naši fantje,“ se je oglasil eden izmed tržanov.

„Molči, ne preglasno! Kaj hitro nam lahko požgejo domove,“ je svaril sosed.

„Ej, če spet pridejo partizani, jim bo dal celega prašiča.“

„Pst, vojaška patrolja prihaja. Brž se razidimo, bo bolje tako.“

Vsak je pohitel kolikor je le mogel na svoj dom ali v hišo bližnjega soseda. Pogledi nemških vojakov so bili temni in grozeči.

Medtem si je major dodobra vse ogledal in si zabeležil vsako podrobnost. Potem se je obrnil k stražmojstru in naročil:

„Takoj razglasite ljudem, da bo tisti, ki najde partizansko taborišče, dobil visoko nagrado. Če v treh dneh ne dobimo sporočila, bodo vsi preseljeni!“

Res je občinski sluga čez nekaj ur že lepil po trgu lepake z majorjevim ukazom. Ljudje so postajali, brali, zmajevali z glavami in stiskali pesti.

Drugo jutro pa so major, orožniški stražmojster in župan buljili v lepake, ki so bili premazani z velikima črkama OF.

K o n e c

Ljudje na svoji zemlji

VLADO FILIP

14. nadaljevanje

„Gospod major, vsak dan smo patroljirali, stikali po okolici, poizvedovali, vendar nismo našli ali opazili prav nič sumljivega, kar bi nam izdalo, da pripravljajo partizani napad na našo postojanko.“

„Zakaj nas niste takoj po telefonu klicali na pomoč?“

„Gospod major,“ je v vedno večji zadregi mencial poveljnik, „telefonsko napeljavno so nam popolnoma uničili, saj niti finančne straže niti županstva nismo mogli priklicati. Gostilničar, ki je naš človek, je vzdrževal stike s partizani, pa vendar ni zvedel nič sumljivega. Nanj smo se vedno lahko zanašali, tokrat pa je popolnoma odpovedal. Ali pa so tudi njega napetjastili.“

Major je nekaj zamrmral in se odpravil, da si ogleda razdejano zgradbo. Orožniki so jo bili sicer, kolikor se je dalo, počistili in skušali prostore zopet urediti. Toda dalj si je vse ogledoval, toliko bolj je rasla njegova osuplost. Kaj takšnega si sploh ni mogel predstavljati. Pravzaprav si sam ni bil na jasnem, kaj naj ukrene. Poklical je mlajšega častnika in ukazal:

Nespečnost

Harmonu ni bilo prav, ker so ga dali v skupno sobo. Toda v bolnišnici ni bilo enoposteljnih sob.

— Dober dan — je dejal Harmon in pogledal na sosednjo posteljo, na kateri je ležal nekdo prekrit skoraj čez glavo. — Ime mi je Jul Harmon. Zdi se mi, da bova nekaj časa preživela skupaj.

Sosed ni odgovoril niti besedice. Samo nekaj je zamrmral in se obrnil na drugo stran.

Ko je prišla sestra, je pokazala z roko na bolnika in rekla Harmonu: — Ni vam treba skrbeti za Graffa. Takšen je in nihče ga ne more spremeniti. Vi pa se pripravite, kajti zdravnik bo kmalu prišel in vas pregledal. Če boste karkoli potrebovali, je gumb tu poleg vas. Pritisnite nanj in dežurna sestra bo takoj prišla.

Okoli šestih zvečer, neposredno pred večerjo, je postalo Graffu slabo in začel se je zvijati. Pozvonil je sestri, ta pa je nato poklicala zdravnika. Nekaj so med seboj šepetali, nato pa mu je dežurni zdravnik dal injekcijo in bolnik je kmalu zaspal.

Harmon je bral še naprej. Pozno je ugasnil luč. Zazdelo se mu je, da je šele komaj zaspal, ko ga je prebudilo čudno momljanje. Obrnil se je k sosedu in začel poslušati. — Stori to, Bruno, stori, hitro...

— Ali vam ni dobro? — je tiho vprašal Harmon.

Odgovora ni bilo. Graff se je samo zganil in nadaljeval samogovor.

— Drugega izhoda ni. Ubij*jo, Bruno. Sicer bo naju oba uničila. Ubij jo.

Harmon ni odgovoril. Dvignil se je na laketi in začel pazljivo poslušati.

— Ne z nožem, Bruno. Preveč krvi. Drži jo, Bruno... Ne daj, da bi odšla. Ubij jo, ubij, ubij...

Harmon je vstal in prišel bliže, potem pa je Graff nepričakovano odprl oči.

— Kaj sem govoril? — je vprašal.

— Nič, nič. Samo bledlo se vam je. Vstal sem, da bi pogledal, ali karkoli potrebujete.

— Kaj sem rekel? — je vztrajal Graff. — Ne lažite. Vem, da sem govoril.

Čez nekaj časa ga je Graff vprašal za ime.

— Aha! — je zamrmral, ko mu je Harmon odgovoril.

Naslednjo noč je Harmon odprl oči ravno takrat, ko je videl, kako Graff vstaja iz postelje. V bolniški pižami, mršav in dolgih nog, je bil videti kot fakir. In tedaj je opazil, da je Graff vzel blazino in stopil proti njegovi postelji.

Zavpil je od strahu in pritisnil na gumb.

Graff je izpustil blazino, pa jo spet hitro pobral, položil na posteljo in legel, kakor da se ni nič zgodilo. Tedaj se je tudi že prižgala luč, ker je prihitela dežurna bolničarka.

Pasja zgodba

Pri vratih je pozvonilo. Ko sem odprl, sem zagledal svojega šefa, zraven njega pa velikega psa, ki je hitro smuknil v sobo in se pričel motati okoli mojih nog.

— Šel sem mimo pa sem si rekel, da bi bilo prav, ko bi malo obiskal svojega najboljšega uslužbenca, — je dejal šef.

— To me izredno veseli, tovariš šef, sem žare in že pričel sanjati o zvišanju plače. — Izvolite, izvolite...

Odprl sem vrata sobe, da bi spustil vanjo šefa, toda pes je stekel prvi vanjo. Moj maček Riki, ki uživa v naši hiši vse ugodnosti ljubimca, je presenečen skočil kvišku, ker ni bil vajen takšnega obiska. Pes je planil nadenj, spotoma prevrnil svetilko, ko pa je Riki prestrašen pričel plezati po zavesi, je ta pasja mrcina pričela z zobmi trgati mojo

— Kaj se tu dogaja? — je vprašala.

Harmon ni mogel spregovoriti niti besedice, čeprav je hotel vse povedati. Tedaj je pogledal na sosednjo posteljo in videl ubogega mršavega Graffa. Zdi se mi, da ni bil niti več prepričan, ali je bilo vse to res, ali pa se mu je vse samo zdelo. Potem je zaslišal sosedov glas.

— Kaže, da je moj prijatelj nekaj hudega sanjal.

— Želite, da pokličem zdravnika? — je namesto odgovora vprašala bolničarka.

— Ne, hvala — sem dejal in pogledal proti sosedu. — Mislim, da ima prav, imel sem hude sanje.

Nekaj trenutkov pozneje, ko je bolničarka odšla, je zaslišal Graffov glas.

— Zakaj ste tu, Harmon?

— Nič resnega. Slepč.

— Nič resnega? Pa še kako. Meni lahko verjamete. V vašem primeru prav gotovo — je dejal in se nekam škripavo nasmejal.

Ko se je zbudil, je zagledal poleg Graffove postelje visokega človeka v belem plašču. Nekaj sta tiho govorila skoraj petnajst minut in Harmonu se je zdelo, da je slišal tudi svoje ime. Potem je prišla v sobo bolničarka in dala Graffu močno injekcijo, da je takoj zaspal. Harmonu je bilo to ljubo, ker je neposredno za tem prišel še njegov zdravnik in sta lahko mirno govorila.

— Rad bi spremenil sobo — je dejal takoj, ko je zdravnik prišel.

— Kolikor poznam razmere, nisem prepričan, da je to kar tako lah-

ko izvedljivo — je odgovoril zdravnik in se pri tem gladil po laseh. — Morda bi to lahko vendarle poskusil, če mi poveste pravi razlog.

— Nikakor, dokler je ta tu — je odgovoril Harmon in z glavo pokazal na Graffa.

— Nikar se ne jezite. Ob dveh popoldne ga bodo odnesli na operacijsko mizo, čeprav kolegi še ne vedo zanesljivo, kaj mu je. Sicer pa — je nadaljeval zdravnik — prišel bom spet po tretji uri in bova tedaj nadaljevala pogovor.

Ob dveh so zares odnesli Graffa, uro pozneje pa se je zdravnik spet vrnil. Harmond mu je povedal vse, kar je doživel.

— O, vsi poznamo Graffa. To je znan človek.

— Kdo pa je on?

— Mislite, kdo je bil? Zdaj je nič in spet nič, samo bolan človek, ki čaka, da mu bomo pomagali. Pred kakimi 15 leti so se ga vsi zdravniki bali, čeprav je bil čisto navaden mazač. Imel je tudi nekaj malega znanja in se je loteval celo nezakonitih operacij. Okoli sebe je imel pravo bando in nekateri zdravniki še danes menijo, da ga je podpirala mafija. Tudi nekateri študenti medicine so delali zanj.

— Zdaj pa ste ga vendarle sprejeli?

— Kaj hočete. Bolan človek ima pravico biti naš pacient. Razen tega je za svoje delovanje bil v zaporu. Zdi se nam, da se potem ni več ukvarjal s temi zadevami.

— Po izkušnjah teh dveh noči se

ne bi mogel popolnoma strinjati z vami.

— Ne bodite prepričani o tem, kar trdite. Po tolikih injekcijah je verjetno sanjal o minulih letih.

Saj vendar ni govoril o nezakonitih operacijah, ampak o umoru.

Bil je v deliriju, prepričan sem. — Minulo noč me je hotel ubiti. Razen tega pa tisto dekle, o katerem je govoril Brunu, naj jo ubije. Morda jih je izsiljevala?

— Morda, je dejal zdravnik. — Toda nisem policist. Sicer pa vam bom zvečer povedal, ali je kaka možnost, da zamenjate sobo.

— Ne bo potrebno — je resno dejal tisti zdravnik zvečer — da zamenjate sobo. Graff je umrl na operacijski mizi.

Naslednjega jutra je prišla vrsta na Harmona. Pred tem ga je bil obiskal kirurg in ga prepričal, da bo vse preprosto. Preden bodo prišli bolni-

čarji, da ga odnesejo, bo prišla bolničarka in mu dala injekcijo.

Gledal je v strop, medtem ko so ga peljali na vozičku. Veselo se je smehljaj sestrar, ki jih je srečaval. Ko je prišel v operacijsko dvorano, je razmišljal o tem, kako se sploh ne boji.

Okoli njega so stali ljudje v belih maskah. Po veliki in poudarjeni čeljusti je ugotovil, da je eden izmed njih tisti zdravnik, ki je bil prejšnji dan tiho govoril z Graffom. Ta misel pa je spet izginila tisti trenutek, ko se je prižgala velika luč.

— Vse je pripravljeno — je rekla ena izmed asistentk.

— Dobro, Bruno, začnite — je dodal moški in pogledal proti človeku s poudarjeno čeljustjo.

Ko je Harmon zaslišal ime, je poskušal zakričati. Toda pod vplivom injekcije tega ni mogel storiti. Glasu ni bilo.

EDVARD LITMAN

Brez kave

Neverjetno hitro se je raznesla vest, da prihaja tovariš Venda. Vse je zajelo posebno vznemirjenje: napol veselje, napol strah.

Po prvem šoku so imeli v sobi direktorja Spevačka bojni posvet štaba, četrt ure kasneje pa je že kapelnik razdelil muzikantom note slavnostne koračnice...

Nato je vstopil v direktorjevo sobo referent za materialno oskrbo Pohanek. Naslonil se je na stol, izvlekel iz žepa zmečkan kos papirja in rekel:

„Za aperitiv bomo dali dva deci gruzinskega konjaka. Nato bomo servirali šunko brez slanin. Sledila bo mastna juha z desetimi cmoki na osebo. Nato bo prišel na mizo telečji zrezek...“

Direktor Spevaček je nenadoma šinil kvišku, skočil k Pohanku in ga zagrabil za ramena:

„Si nor, tovariš? Mar me hočeš vlatkniti v luknjo? Mar ne veš, da na vseh frontah varčujemo, varčujemo in zopet varčujemo?“

Referent Pohanek se je vljudno priklonil. Vlatknil je papir v žep in pripomnil z ravnodušnim glasom:

„Dobro, torej se bomo omejili na mineralno vodo. Drzno si samo pripomniti, da je tovariš Venda zadnjič pojedel pri nas krožnik kaviarja, juho z enajstimi cmoki, tri pečena jetra, polnjene svinjske prsi, kotlet in...“

„Takrat so bili drugi časi,“ je vzklilil tovariš Spevaček. „Takrat nismo varčevali s kotleti!“

„No, potem bom pa prečrtal tudi mineralno vodo!“ je vzklilil referent Pohanek. „Upam, da bo tovariš Venda to pravilno politično razumel.“

Spevaček se je zvalil v naslonjač. Brez glasu je premikal usta, samo včasih je vzklilil „Ne!“, potem pa zopet „Da!“. Naposled je z obupan pogledom pogledal Pohanka in vzdihnil:

„Serviraj tako, kakor si sestavil! Nimam izbire! Naj me Venda nazene vsaj s polnim želodcem!“

Pohanek se je zbral. Ponovno je izvlekel iz žepa papir in zagrmel:

„Po zrezku bomo dali plzensko pivo, nato torto, nekoliko steklenic vina, nazadnje pa kaj, tovariši?“

„Kavico!“ se je nasmešnil pomočnik direktorja.

Direktor pa je zastokal: „Nobene kavice! Razumite vendar, tovariš, v kakšnem času živimo! Varčujemo vsaj pri kavi!“

„No, pa brez kavice,“ je vzdihnil referent Pohanek. „Kakor mislite, tovariši. Sami veste, kaj je v smislu našega narodnega gospodarstva.“

Nato je prišel tovariš Venda.

Bil je čudovit sprejem. Godba, pionirji, slavnostna miza.

„Na zdravje našim tovarišicam!“ je vzklilil tovariš Venda in si zlil po grlu velik gruzinski konjak.

Ko so prinesli na mizo šunko, je

Spevaček prebledel. Pričakoval je burjo. Toda njegov graditeljski obraz se je kmalu zjasnil, ko je videl, s kakšnim poletom je tovariš Venda potegnil krožnik k sebi. Sledila je juha s cmoki, telečji zrezek...

Ponovno so dvignili čaše. Povedali so si vse, kar jim je ležalo na srcu. Na koncu pa je tovariš Venda obmolnil. Njegov pogled je nemirno blodil po sobi.

„Kaj pa je s kavo?“ je šepnil na uho Spevačku.

Odgovorni delavec je zardel. Nekajkrat je globoko zajel sapo in si z robčkom obrisal mokro čelo.

„Veš, tovariš,“ je naposled iztisnil iz sebe, „malo verčujemo...“

In sklonil se je, ko da bi pričakoval udarec s palico.

Toda tedaj so prišle do veljave Vendove notranje vrednosti. Vstal je, objel direktorja in prisrčno vzklilil:

„Hvala ti, Pepik, v imenu države!“

In oba sta trčila s čašami rdečega francoskega vina.

F. KLIGENBAUM

Številka 13

Na neki prireditvi sta se srečala pesimist in optimist.

Optimist je poznal pesimistovo šibko točko in je rekel:

„Nekoč sem bil povabljen na pojedino, kjer je sedelo pri mizi trinajst oseb.“

„Ojoj!“ je vzklilil pesimist. „Natanko trinajst?“

„Natanko,“ je prikimal optimist. „Pa ne samo to: kosilo so nam servirali točno ob trinajsti uri.“

„Gromska strela!“

„Servirali so nam trinajst jedi.“

„Kakšna nesreča!“

„To pa še ni vse,“ je prikimal optimist. „Pojedina je bila v petek.“

„V petek?“ se je zgrozil pesimist.

„In trinajstega v mesecu!“

Pesimist je od groze dvignil roke.

„To je strašno!“ je vzklilil. „Stavim, da je doživel eden gostov hudo nesrečo!“

Optimist je prikimal.

„Uganili ste,“ je dejal. „Eden od gostov je umrl!“

„No, vidite,“ je rekel pesimist zadovoljno. „Saj sem takoj rekel! Kdaj pa je umrl? Še istega dne?“

„Ne,“ je rekel optimist škodoželjno, „ni umrl istega dne.“

„Kdaj pa?“ je vprašal pesimist brez sape.

„Čez trinajst let!“

Briljantna broška

Elegantno oblečena zakonca sta stopila v prodajalno. Vprašal sem ju, kaj želita. Gospod se je nasmešnil. „Moja žena občuduje briljantno broško v vaši levi izložbi.“ Z vljudnimi besedami sem vzelo etui iz izložbe in ga odprtega položil prednjo na žametni prt. Ženska je vzela broško in jo zamaknjeno ogledovala. „Ravno tisto, kar sem si vedno želela,“ je vzklilila. „Oh, Edvard, ti trije čudoviti kamni; kako se iskrijo! Zaradi njih bi od zavisti pozelenela še kakšna baronica. Prosim, Edvard, kupiva to broško.“

„Dobro!“ je pokimal mož, hitro odločen. „Cena?“ — „Dva tisoč devetsto,“ sem rekel. Ne da bi trenil, je odšel denar v bankovcih po sto mark. Vzel sem ga. Ko pa sem ga hotel položiti v blagajno, sem se prestrašil. Bankovci so bili novi. In pred tednom dni me je šef opozoril, naj bom previden: izkušeni ponarejevalci menda skušajo spraviti nekaj denarja v obtok. Hitro sem pogledal k paru. On je bil ves zatopljen v

ogledovanje broške. Vtaknil sem bankovce v žep, prosil, naj za trenutek potrpi, in mirno odšel iz prodajalne.

Moj predstojnik je pod lupo naglo pregledal bankovce. „Ne,“ je olajšano rekel, „pravi so. Poglejte sem: bankir mi je rekel, da pri ponarejenih manjka tu na levi tale mali okrogli lok. Vzemite lupo, da se boste drugič lahko za zaveso neopazno prepričali.“

Kupca sta me že spregledala. Ko sem se vrnil, je mož osorno rekel: „Broške ne bova kupila. Pregledali ste najin denar. Ne dovoliva, da bi naju tako nesramno sumničili. Vrnite mi denar!“

„Ampak, gospod moj,“ sem ga poskušal pomiriti. „Tisočkrat vas prosim oproščenja. Storil sem samo svoj dolžnost. Zato vas nihče ne sumiči. Saj ste bankovce lahko dobili od koga drugega...“

„Ti so popolnoma novi iz banke, in ta ne izdaja ponarejenega denarja, me je nespravljivo zavrnil, mi s trdo kretnjo iztrgal denar iz roke, ga vtaknil v predal svoje aktovke in se obrnil proti vratom.“

„Ampak Edvard,“ je razočarano vzklilila njegova žena. „Saj mož ni mislil tako.“ Z eno kretnjo je odrinil vrata. „Ne dovolim, da me žalijo. Pridi! Greva!“

„Edvard, pomiri se,“ se je dobrikala. „Saj veš, da tako broško že dolgo iščeva. In zdaj, ko sva jo končno le našla...“ Mož se je obotavljaj. Izbral sem priložnost in se tisočkrat opravičil, razlagal svoje stališče in prosil za dobrohotno razumevanje.

Nejevoljno se je mož obrnil, odprl aktovko, mi vrgel bankovce na mizo, vzel mali zavitek z broško in odšel.

Olajšano sem zadibal. Pobral sem bankovce in stopil k blagajni. Nezavedno sem jih opazoval in vzel lupo v roke. To si moram zapomniti: tu zgoraj na levi mora pri ponarejenih manjkati lok... Otrpnil sem in brez diha gledal skozi lupo. Srce mi je začelo divje razbijati. S tresočimi rokami sem potegnil proč zgornji bankovec, potem še enega, še enega — vseh devetindvajset! Izčrpan sem se zgrudil na najbližji stol. Nenadoma sem razumel njuno igro: TI bankovci so bili ponarejeni.

VELI NIKOS

dragoceno zaveso. S težavo sem spravil situacijo vsaj malo v red s tem, da sem priliznjeno miril psa:

— Mir, mir, sladki pridni psiček!

Medtem ko sva se s šefom pogovarjala o tem in onem, se je pes zabaval naprej: razbil mi je kristalno vazo, raztrgal moje copate in dokončno razcefral zaveso. Nato se je zleknil po novem svilenem pregrinjalu moje postelje.

Slednjič je šef sklenil, da odide. Že sva bila pri vratih, pa sem opazil, da pes ne kaže nobene želje, da bi zapustil moje stanovanje.

— Vašemu psu je pri nas verjetno zelo všeč, ker se mu ne mudi domov, — sem pripomnil priliznjeno.

— Mojemu psu! — se je začudil šef. — Ta pes je bil na dvorišču, ko sem prišel. Mar ni vaš?

Gozdno in lesno gospodarstvo Avstrije

Gozdno in lesno gospodarstvo v Avstriji nudi približno 200.000 osebam zaposlitev in zaslužek. Vrednost brutoproizvodnje vseh panog gozdnega in lesnega gospodarstva, vključno obrti ter papirne in lesnopredelovalne industrije, znaša danes okroglo 32 milijard šil.

Pomemben pa je zlasti prispevek gozdnega in lesnega gospodarstva k avstrijski plačilni bilanci v višini okoli 4 milijard šilingov; nobena druga velika gospodarska panoga v Avstriji ne izkazuje niti približno tako visokega aktivnega prispevka k plačilni bilanci. V okviru avstrijske plačilne bilance predstavlja izvoz lesnega in gozdnega gospodarstva poleg tujkega prometa in izvoza električne energije slej ko prej važno aktivno postavko.

Po deležu gozdne površine na celotni površini dežele je Avstrija za Finsko in Švedsko na tretjem mestu v Evropi. Najbolj razširjena in tudi gospodarsko najvažnejša vrsta lesa je smreka; zavzema okoli 58 % gozdne površine. Delež listavcev na avstrijskem gozdu znaša le okroglo 13 odstotkov. K posebnostim avstrijskega gozdnega gospodarstva spada visoki delež tako imenovanega malega zasebnega gozda s površinami do 50 ha.

Po letu 1945 je dalj časa kazalo, da avstrijski gozdni sploh ne bo prebolel posledice prekomernega sekanja med in neposredno po vojni. Toda s povečano pogozdovno dejavnostjo je uspelo, da v zadnjih desetih letih ni bilo le znova vzpostavljeno ravnotežje, marveč se je celotna površina celo še povečala.

Daleč najvažnejši odjemalec gozdnega gospodarstva je žagarska industrija. Le-ta obsega trenutno vključno tako imenovanih neobrtnih žagarskih obratov okoli 5600 žag, od katerih pa je celoletno v obratu le polovica. Žagarska industrija, ki je skoraj izključno v zasebni posesti, zaposluje v letnem povprečju okoli 23 tisoč 300 oseb. Žagarskih veleobratov s petimi in več jarmeniki, kot jih imajo na primer v Skandinaviji in Sovjetski zvezi, v Avstriji sploh ni. Toliko pomembnejši pa je relativno visoki izvoz, ki znaša skoraj dve tretjini proizvodnje rezanega lesa; pri tem je posebno važen visoki izvoz v Italijo, ki je na primer leta 1967 znašal okoli 70 odstotkov. Posebno Koroška in Štajerska sta pri izvozu rezanega lesa iglavcev močno usmerjeni na Italijo. Konkurenca sili tudi male žagarske obrate, da skušajo izkoristiti vse možnosti racionalizacije, kar vsako leto zgovorno priča tudi avstrijski lesni sejem.

Na področju industrije papirja in celuloze deluje več kot sto obratov, ki letno predelajo okoli 3 milijone kubičnih metrov lesa, od tega okoli 75 odstotkov lesa iglavcev, v papir, staničnino in karton. Avstrijska papirna industrija izvažata več kot polovico svoje proizvodnje v vse dežele sveta. Trenutno je težišče na proizvodnji in prodaji kvalitetnih vrst papirja. Lesnopredelovalna industrija in obrt obsega številne panoge, med katerimi je gotovo najpomembnejša proizvodnja pohištva, katere brutoproizvodnja dosega že skoraj 5 milijard šilingov. Prizadevanja, da bi ob uvozu pohištva hkrati povečali tudi izvoz, so v zadnjem času dosegla pomembne uspehe, kar je pripisati zlasti udeležbi ustreznih podjetij na domačih in inozemskih sejemskih prireditvah.

Druga pomembna lesnopredelovalna panoga je gradbeno mizarstvo, ki se opira pretežno na obrt. Najvažnejši izdelki so lesena okna in vrata, ki se zaradi svoje cene še vedno dobro uveljavljajo napram tovrstnim izdelkom iz kovine in umetnih snovi. Z razvojem gradbenega gospodarstva najtesneje povezana je tesarska obrt. Ugodna gradbena konjunktura zadnjih let je tej panogi prinesla dobro zaposlitev. Razvoj modernih gradenj iz lepljenega lesa je poleg tega odkril lesu nove možnosti uporabe, za kar je celovška sejemaska hala gotovo zelo zgovoren dokaz.

Letna proizvodnja

4.878.000 m³ REZANEGA LESA

Strokovna zveza žagarske industrije Avstrije je ob koncu minulega leta štela 4254 članov. Vrednost letne brutoproizvodnje znaša okoli 5,4 milijarde šilingov; obsega okoli 4.878.000 m³ rezanega lesa (94 % lesa iglavcev in 6 odst. lesa listavcev), od tega gre okroglo 2.673.000 m³ v izvoz, tako da doseže vrednost izvoza okoli 2,9 milijarde šilingov. Že več let je Avstrija pri izvozu rezanega lesa na petem mestu v svetu. Najvažnejši odjemalec avstrijskega lesa je Italija, na katero odpade 68,6 %, na Zahodno Nemčijo 14 %, na Švico 4,1 odst., na Nizozemsko 2,5 odst. itd. Domača poraba rezanega lesa znaša na leto okroglo 2 milijona m³.

ÖDK MESSEPAVILLON

Ausbau der Drau eine wirtschaftliche Notwendigkeit

4 Draukraftwerke sind bereits in Betrieb

FEISTRITZ-LUDMANNSDORF	80.000 kW
EDLING	70.000 kW
SCHWABECK	60.000 kW
LAVAMÜND	24.000 kW

3 Anlagen wären noch zu Bauen

ROSEGG	78.000 kW
FERLACH	70.000 kW
ANNABRÜCKE	82.000 kW

Kraftwerksbau = Motor der Wirtschaft

ÖSTERREICHISCHE DRAUKRAFTWERKE

AKTIENGESELLSCHAFT

KLAGENFURT

Nimm
Leitgeb

**Platten
dann bist du gut
beraten!**

**NOVOCOLOR
Dielen-
Elemente**

V. Leitgeb OHG, 9125 Kühnsdorf, Kärnten

TURIZEM V JUGOSLAVIJI:

Potrošnja tujih turistov v lanskem letu

Jugoslovanski zvezni zavod za statistiko je v svoji anketi o potrošnji tujih turistov v lanskem letu ugotovil, da znašajo stroški turista v Jugoslaviji — po njegovih predvidevanjih — povprečno 102 nova dinarja dnevno. Po vrstah objektov pa je predvidena potrošnja tujih turistov takšna: hoteli 128 din, campingi 79 din in zasebne turistične sobe 91 din.

Najboljši potrošniki so po omenjenih podatkih turisti iz Velike Britanije; za povprečno dnevno porabo med bivanjem v Jugoslaviji predvidijo namreč 194 din. Pri bivanju v hotelu dosega njihova potrošnja 202 din, v campingih 16 din in v zasebnih turističnih sobah 101 din. Turisti iz skandinavskih dežel trošijo med dopustom v Jugoslaviji povprečno 139 din, Italijani 120 din, Nizozemci 106 din, turisti iz vseh drugih držav pa manj kot 100 din na dan. Tako potrošijo na primer Avstrijci povprečno 92 din, Francozi 84 din, Nemci 79 din, Američani 73 din, Čehi 42 din, turisti iz ostalih vzhodnoevropskih dežel pa 50 din.

V hotelih največ trošijo britanski turisti, namreč — kakor smo že zapisali — 202 din na dan. Na drugem mestu so turisti iz skandinavskih dežel (177 din), katerim sledijo Američani (164 din), nato Nizozemci (144 din), Italijani (120 din), Francozi (111 din), Čehi (107 din), Avstrijci (104 din), in Nemci (93 din).

V campingih so najbolj „širokogrudni“ avstrijski turisti, ki potrošijo na dan povprečno 84 din. Turisti iz ostalih držav občutno zaostajajo. Tako znašajo dnevni izdatki Francozov, ki so na drugem mestu, le še 23 din, pri Nizozemcih 20 din, Italijanih 18 din, Nemcih 13 din, turistih iz skandinavskih dežel 7 din in Čehih 5 din, medtem ko drugi turisti porabijo še manj.

V zasebnih turističnih sobah pa so najboljše turisti iz Italije in Nizozemske, ki porabijo na dan povprečno po 107 din. Britanci in Nemci trošijo po 101 din, potrošnja ostalih turistov pa sega od 88 do 94 din na dan.

Omenjeni statistični zavod je v svoji anketi poleg zgoraj omenjenih predvidenih povprečnih izdatkov ugotovil tudi dejanske

povprečne dnevne izdatke, ki se od prejšnjih seveda precej razlikujejo. V hotelih znaša dejanska povprečna dnevna potrošnja 113 din, v zasebnih turističnih sobah 99 din in v campingih 77 din. Najboljši potrošniki so tudi tu britanski turisti, ki izdajo dnevno povprečno 132 din. Pri tem odpade največji del, in sicer 78 din, na prenočišče, hrano in pijačo v gostinstvu, za nakup spominkov in drugega blaga pa 21 din. Italijani trošijo dnevno povprečno 122 din, od tega za prenočišče, hrano in pijačo 67 din, za prevoz, gorivo itd. 9 din, za nakup živil v trgovinah 5 din, za nakup spominkov in drugega blaga 10 din itd.

Turisti iz skandinavskih dežel potrošijo v Jugoslaviji dnevno povprečno 120 din, Avstrijci in Francozi po 95 din, Nizozemci 90 din, Američani 89 din, Nemci 72 din, Čehi 61 din itd. Pretežni del skupnih stroškov odpade razumljivo na prenočišče, hrano in pijačo v gostinstvu. Za nakup živil v trgovinah porabijo tuji turisti 8 do 10 din na dan; za prevoz, gorivo, servisne storitve za vozilo potrošijo največ Američani (10 din) in Italijani (9 din); za izlete in prireditve trošijo največ britanski turisti (14 din) in turisti iz skandinavskih dežel (10 din), za nakup spominkov in drugega blaga pa Angleži (21 din), Američani (18 din) in turisti iz skandinavskih dežel (14 din).

Porast tujskega prometa

V letošnjem juniju je bilo celotno število nočitev turistov v Jugoslaviji za 9 odstotkov večje kot lani; število prenočitev domačih turistov je naraslo za 8 odstotkov, pri inozemskih turistih pa za 10 odstotkov.

V prvem polletju se je celotno število prenočitev v primerjavi z istim razdobjem lanskega leta povečalo za 6 odstotkov; število domačih turistov za 8 odstotkov in inozemskih za 3 %.

RADIO PROGRAM

1. PROGRAM

Poročila: 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.15, 17.00, 19.00, 22.00, 23.00, 24.00.
Dnevne oddaje (razen sobote, nedelje in praznikov): 6.00 Pozdrav — 6.40 Jutranja opažanja — 6.45 Vesele melodije — 7.10 Včeraj zvečer v svetu — 7.20 Jutranja telovadba — 8.45 Dobrodošli z novicami — 9.00 Za prijatelje glasbe — 10.05 Magazin ob desetih — 11.00 Roman v nadaljevanju — 11.15 Opoldanski koncert — 13.00 Operni koncert — 13.45 Gospodarska poročila — 14.00 Slavnostni orkestri, slavni dirigenti — 15.00 Več uka, več znanja — 15.45 Koncertna ura — 16.30 Majhne dragocenosti — 17.10 Kulturna poročila — 17.30 Mladinska redakcija — 18.00 Večerni koncert — 18.55 Danes zvečer boste videli in slišali.

Sobota, 10. 8.: 6.09 Vesele melodije — 8.15 Jutranja glasba — 9.00 Smeh spada k oliki — 13.00 Mali koncert — 13.20 Tehnični razgled — 13.45 Iz opernega sveta — 14.30 Literarna delavnica — 15.00 Salzburške slavnostne igre — 18.00 Viva la musica — 20.00 Portret — 21.00 Slavnostne igre v Bregenzu — 22.10 Jazz — 23.10 Mala nočna glasba.

Nedelja, 11. 8.: 6.05 Vesele melodije — 9.10 Za prijatelje glasbe — 11.00 Salzburške slavnostne igre — 13.10 Dobrodošli z novicami — 13.20 Stališče — 13.35 Operni koncert — 15.00 Popoldanski koncert — 16.30 Krížem skozi svet, krížem skozi čas — 18.00 Vesele petje, veselo igranje — 19.10 Majstri tričetrtinskega takta — 20.00 Moderna svetovna književnost — 20.30 Salzburške slavnostne igre — 22.30 Zvečer ob oknu — 22.50 Moderna pesem — 23.10 Dunajska glasba.

Ponedeljek, 12. 8.: 6.05 Odkrito povedano — 6.08 Agrarna politika — 15.00 Pesništvo in resnica — 17.15 Knjiga tedna — 17.30 Mladinska redakcija — 18.55 Salzburške slavnostne igre — 22.10 Znanje časa — 23.10 Sodobna glasba.

Torek, 13. 8.: 6.05 Preden odidete — 15.00 Kopališča v Avstriji — 19.45 Pesmi Josepha Marxa — 20.00 Spectrum Austriac — 21.30 Glasbeni feljton — 22.10 Znanost in svoboda — 23.20 Eksperimentalna glasba.

Sreda, 14. 8.: 6.05 Odkrito povedano — 15.00 Po sledovih velikih mojstrov v Avstriji — 17.30 Mladinska redakcija — 19.45 Šanson — 20.00 Slavnostne igre v Bregenzu — 22.10 Mednarodna radijska univerza — 23.10 Sodobna glasba.

Četrtek, 15. 8.: 6.05 Vesele melodije — 9.10 Za prijatelje glasbe — 11.00 Salzburške slavnostne igre — 13.10 Dobrodošli z novicami — 13.20 Operni koncert — 14.00 Slavnostni orkestri, slavni dirigenti — 17.05 Pisma z dopusta — 19.30 Richard Wagner — 20.45 Klavirske sonate Ludwiga van Beethovna — 21.30 Nedeljski pesniki — 23.10 Avstrijska glasba 20. stoletja.

Petek, 16. 8.: 6.09 Oddaja delavske zbornice — 6.13 Vesele melodije — 15.00 V svetu planin — 17.15 Pomembni znanstveniki — 17.30 Mladinska redakcija — 19.45 Šanson — 20.00 Salzburške slavnostne igre — 22.00 Knjige znanja.

REGIONALNI PROGRAM

Poročila: 5.00, 5.50, 6.30, 7.45, 10.00, 12.45, 17.00, 19.00, 20.00, 22.00, 23.00.

Dnevne oddaje (razen sobote, nedelje in praznikov): 5.00 Pozdrav — 5.40 Jutranja opažanja — 5.45 Kmetijska oddaja — 6.05 Jutranja telovadba — 8.05 Zveneč jutranji pozdrav — 9.00 Šolska oddaja — 11.30 Kmetijska oddaja — 11.45 Za avtomobiliste — 12.00 Opoldanski zvonovi — 13.05 Objave — 14.00 Za ženo — 14.15 Slovenska oddaja — 15.30 Otroška ura — 16.00 Koncert po željah — 18.15 Odmev časa — 18.45 šport — 18.55 Lahko noč otrokom — 19.03 Pregled sporeda.

Sobota, 10. 8.: 5.05 Ljudske viže — 5.50 Oddaja za kmetijske delavce — 7.55 Naš hišni vrt — 8.15 Prijubljene melodije — 11.00 Naša lepa domovina — 13.50 Za filateliste — 15.00 Koroški roman — 15.30 Koncert po željah — 16.30 Dobrodošli na Koroškem — 17.10 Mi igramo — 18.00 Za delovno ženo — 18.50 Kulturno-politične perspektive — 20.10 Plavajoče mesto — 21.00 Zveneča Avstrija — 22.25 Plesna glasba po naročilu.

Nedelja, 11. 8.: 7.35 Zabavna glasba — 8.05 Kmetijska oddaja — 9.00 Zabavni koncert — 10.30 Radijska prireditevka — 11.00 Popoldanski koncert — 12.03 Za avtomobiliste — 13.25 Glasbeni desert — 13.45 Iz domovine — 14.30 Koncert po željah — 16.00 Otroška ura — 16.30 Dunajska glasba — 17.10 Plesna glasba — 18.00 Ogledalo koroškega tiska — 18.15 Pisane

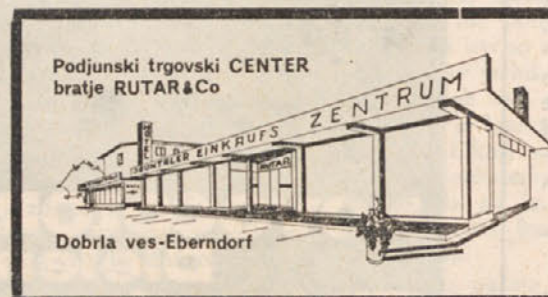
note — 18.30 Koroški portret — 18.45 Pridite in zapojte — 19.00 šport — 19.30 Pogovor z gostom — 20.10 Začelo se je z Josefom Lannerjem — 21.30 Zabavna oddaja.

Ponedeljek, 12. 8.: 5.05 Z veselo igro — 9.00 Promenadni koncert — 9.30 Iz zgodovine koroškega turizma — 10.05 Glasbeno počitniško potovanje — 11.00 Ljudska glasba — 13.45 Glasba po kosilu — 15.15 Koroški knjižni kotiček — 19.15 Glavni motivi pravljic — 20.10 „Drugi čoln“, radijska igra — 21.30 Ljudska glasba sosedov.

Torek, 13. 8.: 5.05 Ljudske viže — 8.15 Davčno pravo — 8.20 Prijubljene melodije — 9.00 Glasbene impresije — 9.30 Ljudske pesmi in plesi — 10.05 Zabavna glasba — 11.00 Ljudska glasba iz Nižje Avstrijske in Gradišanske — 15.00 Komorna glasba — 18.00 Koroško visokoškolsko pospeševanje — 19.15 Slišiš pesmico zveneti — 20.10 Orkestralni koncert — 21.40 Robert Stolz dirigira.

Sreda, 14. 8.: 5.05 Vesel začetek dneva — 8.15 Prijubljene melodije — 9.00 Zveneč mozaike — 9.30 Vesti iz umetnosti in znanosti — 11.00 Ljudska glasba — 13.45 Glasba po kosilu — 15.00 Estetika modernega pesništva — 15.15 Koroški avtorji: Ida Weiss — 15.30 Srečanje: Zborovska glasba iz Koroške in Slovenije — 18.00 Kulturna prizma — 19.15 Na obisku pri koroških pihalnih godbah — 20.10 Zeleni voz — 21.00 Za prijatelja planin.

Četrtek, 15. 8.: 6.35 Ljudska glasba — 7.35 Pisani zvoki — 8.05 Vesel začetek — 8.15 Dunajski solistični orkester — 11.00 Popoldanski koncert — 12.03 Za avtomobiliste — 13.10 Glasbeni desert — 13.45 Iz domovine — 14.30 Koncert po željah — 16.00 Otroška ura — 16.30 Dunajska glasba — 17.05 Plesna glasba — 18.00 Glasba za stare in mlade — 19.00 šport — 20.10 Operetni koncert.

Petek, 16. 8.: 5.05 Godba na pihala — 8.15 Prijubljene melodije — 9.30 Evropska zborovska glasba: Nemčija — 10.15 Zabavna glasba — 11.00 Ljudska glasba — 14.00 In ljudje so tako prijetni — 15.00 Komorna glasba — 15.30 Glasba za mladino — 17.10 Z glasbo ob koncu tedna — 18.00 Koroška Avto- in motorevija — 19.15 Poskočno zaigrano — 20.10 Koroška lovška ura — 21.00 Iz koroškega glasbenega življenja — 22.20 Pogled k sosedu.

SLOVENSKE ODDAJE

Sobota, 10. 8.: 9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca — 14.00 Zeleni gozd je lovčev raj.

Nedelja, 11. 8.: 7.00 Duhovni nagovor — S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

Ponedeljek, 12. 8.: 14.15 Poročila, objave, pregled sporeda — Za ženo in družino — 18.00 Dekleta pojo.

Torek, 13. 8.: 14.15 Poročila, objave — Od tedna do tedna na Koroškem — športni mozaike.

Sreda, 14. 8.: 14.15 Poročila, objave — Pojo mali ansamblji.

Četrtek, 15. 8.: 7.00 Duhovni nagovor — S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

Petek, 16. 8.: 14.15 Poročila, objave — Planine sončne, ve moj raj.

RADIO LJUBLJANA

Poročila: 4.30, 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.30, 22.00, 23.00.

Dnevne oddaje (razen ob nedeljah in praznikih): 5.30 Svetujemo vam — 6.00 Napotki za turiste — 6.50 Danes za vas — 7.00 telesna vzgoja — 8.00 Pregled sporeda — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki — 12.00 Na današnji dan — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.00 Prireditve dneva in pregled sporeda —

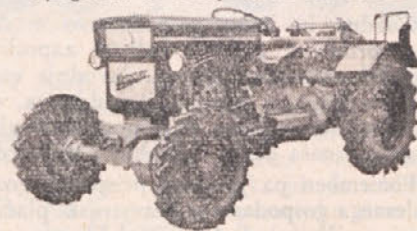
Na težavem terenu samo

KRASSER-jev GORSKI TRAKTOR

traktorska vrhna vlačila pripravna za vsak traktor
 preusmerjevalni škripci in jeklene vrvi vseh debelosti

Obiščite nas na Celovškem sejmu

A. KRASSER Tovarna traktorjev in vrhnih vlačil — 8054 Graz, Straßgangel

13.10 Obvestila — 13.30 Priporočajo vam — 15.00 Komentarji — 16.00 Vsak dan za vas — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.10 Obvestila — 19.15 Glasbene razglednice — 22.00 Pregled sporeda za naslednji dan — 23.05 Literarni nočturno.

Sobota, 10. 8.: 8.08 Iz jugoslovanske orkestralne glasbe — 9.00 Počitniško popotovanje — 9.15 Glasbeni pravljice — 9.30 Čez travnike zelene — 9.50 Naš avtostop — 12.10 Čikaški simfonični orkester — 12.40 Dalmatinske narodne pesmi — 14.05 Paleta zabavnih melodij — 15.45 Literarni sprehod — 17.05 Gremo v kino — 17.35 Igramo beat — 18.50 S knjižnega trga — 19.15 Godala in ritmu — 20.00 Sobotni večer — 20.30 Zabavna radijska igra — 21.30 Iz fonoteke radija Koper — 22.10 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden.

Nedelja, 11. 8.: 7.30 Za kmetijske proizvajalce — 8.05 Radijska igra za otroke — 9.05 Voščila — 10.00 Še pomnite, tovariši — 10.25 Pesmi borbe in dela — 10.45 Nedeljski mozaike lepih melodij — 12.10 Voščila — 13.15 Iz operetnih partitur — 13.40 Nedeljska reportaža — 14.00 Narodno-zabavna glasba — 14.30 Humorska tedna — 14.45 Z velikimi orkestri v tričetrtinskem taktu — 15.05 Popoldne ob zabavni glasbi — 16.00 Radijska igra — 16.39 Lahka glasba — 17.05 Ne-

deljsko športno popoldne — 20.00 Zabavno glasbeno oddaja — 22.15 Serenadni večer.

Ponedeljek, 12. 8.: 8.08 Glasbeni matineja z baročnimi mojstri — 9.00 Za mlade radovedneže — 9.15 Skladbe za mladino — 9.30 Operetna glasba — 12.40 ster RTV Ljubljana — 14.35 Voščila — 15.40 Moški zbor „Enakost“ iz Kranja — 17.05 Operni koncert — 18.35 Koncert pihalnih orkestrrov — 14.05 Simfonični orkester Mladinska oddaja — 19.15 Poje Irena Kohont — 20.00 Simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije — 21.35 Mali ansamblji in instrumentalni solisti — 22.10 Radi ste jih poslušali — 23.05 Pesmi z morja.

Torek, 13. 8.: 8.08 Naši solisti poje popularne operne arije — 9.00 Počitniško popotovanje — 9.15 Otroški zbor RTV Zagreb — 9.30 Operetna glasba — 12.10 Iz opere „Razuzdančeva usoda“ Igorja Stravinskega — 12.40 Iz kraja v kraj — 14.05 Koncert za oddih in zabavo — 15.40 V terek nasvidenje — 17.05 Simfonični orkester RTV Ljubljana — 18.15 Iz naših studiov — 18.50 Na mednarodnih križpotjih — 19.15 Poje Eida Viler — 20.00 Radijska igra — 21.15 Parada popevk — 22.15 Jugoslovanska glasba.

Sreda, 14. 8.: 8.08 Vedra koncertna glasba iz več stoletij — 9.00 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.15 Počitniški pozdravi — 12.40 Slovenske narodne pesmi — 14.05 Igramo za razvedrilo — 14.35 Voščila — 15.40 Ruske narodne pesmi — 17.05 Mladina sebi in vam — 18.15 Iz pravljicnih baletov Čajkovskega — 18.45 Naš razgovor — 20.00 Faust, opera.

19.45 Čas v sliki — 20.15 Pozno poletje, televizijska igra — 21.45 Salzburške slavnostne igre — 22.15 Čas v sliki — 22.25 Na obeh bojiščih — 22.55 Glasba pred polnočjo: Ludwig van Beethoven.

JUGOSLAVIJA

Sobota, 10. 8.: 18.30 Disneyev svet — 19.20 Med Španijo in Sicilijo — 20.00 Dnevnik — 20.30 Vijavaja — 20.35 Melodije Jadrana — 22.05 Osvajalci, film — 22.50 Državno atletske prvenstvo — 23.05 Kažipot — 23.05 Poročila.

Nedelja, 11. 8.: 9.25 Poročila — 9.30 Dobra nedeljo voščimo — 10.00 Kmetijska oddaja — 10.45 Disneyev svet — 11.35 Cirkus, film — 12.00 Nedeljska konferenca — 17.10 Kažipot — 17.30 Karavana — 18.00 Med pesmimi in koračnicami — 19.10 Notredamske sence, film — 20.00 Dnevnik — 20.45 Vijavaja — 20.50 Melodije Jadrana — 22.40 športni pregled — 23.00 Dnevnik — 23.20 Melodije Jadrana.

Ponedeljek, 12. 8.: 18.30 Po Sloveniji — 18.45 Vijavaja — 18.50 Reportaža — 19.20 Oddaja za italijansko manjšino — 19.45 Zabavno-glasbeno oddaja — 20.00 Dnevnik — 20.30 Vijavaja — 20.35 Na mostu, drama — 21.10 Razigrano poletje, češki film — 21.50 Koncert resne glasbe.

Torek, 13. 8.: 18.35 Risanke — 18.50 Torkov večer — 19.15 Predvolilni vrtiljak v Ameriki — 20.00 Dnevnik — 20.30 Vijavaja — 20.40 Lahko noč, odvetnik, italijanski film — 21.55 Predkongresna razmišljanja — 22.15 Moški zbor iz Ribnice — 22.45 Poročila.

Sreda, 14. 8.: 18.40 Kljukčeve dogodivščine — 19.05 Zabavno glasbeno oddaja — 19.45 Prospekt — 20.00 Dnevnik — 20.30 Vijavaja — 20.35 Šostakovič: Opereta — 22.05 Perry Mason — 22.55 Poročila.

Četrtek, 15. 8.: 17.30 Buffalo Bill — 18.00 Po Sloveniji — 18.20 V narodnem ritmu — 18.45 Po sledih napredka — 19.05 Zabavno glasbeno oddaja — 20.00 Dnevnik — 20.45 Vijavaja — 20.50 Če bogovi hočejo, dramatičan roman — 21.50 Jazz festival v Ljubljani — 22.10 Poročila.

Petek, 16. 8.: 18.05 Mednarodna kotalkarska revija — 19.05 Zanimivosti v svetu — 19.35 Forma viva 68 — 20.00 Dnevnik — 20.30 Vijavaja — 20.35 Resničnost in fantazija, celovečerni film.

für
Menschen
 unserer
 Zeit...

OBIŠČITE NAŠO
 posebno razstavo pohištva!

Po ogledu Vas vabimo v našo
 okrepčevalnico

NA ŽARU PEČENI PIŠČANCI
 VROČE KLOBASICE
 (hrenovke, prekajene in pečenice)
 NAREZKI

GÖC - IZBRANA VINA
 GÖC - DESERTNA VINA
 GÖC - ESPRESSO
 PIVO V STEKLENIČAH

KONSUM

LJUDJE NAŠEGA ČASA
 KUPUJEJO V KONSUMU